

Bruxelles, 7. prosinca 2021.
(OR. en)

14594/21

Međuinstitucijski predmet:
2020/0365 (COD)

PROCIV 160	RELEX 1041
ENV 956	ENER 539
JAI 1329	HYBRID 76
SAN 717	TRANS 720
COSI 243	CYBER 319
CHIMIE 124	TELECOM 450
ENFOPOL 481	ESPACE 121
RECH 549	ATO 88
CT 166	CSC 427
DENLEG 97	ECOFIN 1194
COTER 164	

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	14262/20 + ADD1
Predmet:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o otpornosti kritičnih subjekata – opći pristup

I. UVOD

1. Komisija je 16. prosinca 2020. donijela Prijedlog direktive o otpornosti kritičnih subjekata (dalje u tekstu „Direktiva CER”)¹ koji se bavi rješavanjem potrebe za smanjenjem ranjivosti kritičnih subjekata koji su ključni za funkcioniranje gospodarstva. Cilj je Prijedloga staviti izvan snage i zamijeniti postojeću Direktivu o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture (dalje u tekstu „Direktiva ECI”)².

¹ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o otpornosti kritičnih subjekata, 14262/20 + ADD 1.

² Direktiva Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite.

2. Prijedlog predstavlja odgovor Komisije na mjere na koje se poziva u Zaključcima Vijeća o dodatnim nastojanjima za jačanje otpornosti i suzbijanje hibridnih prijetnji usvojenima 10. prosinca 2019.³
3. Prijedlog se temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Cilj mu je ojačati otpornost kritičnih subjekata koji pružaju usluge ključne za vitalne društvene funkcije ili gospodarske djelatnosti na unutarnjem tržištu.
4. Odbor nadležan za prijedlog u Europskom parlamentu jest Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE). Odbor LIBE usvojio je izvješće izvjestitelja 18. listopada 2021. (odobreno na plenarnoj sjednici 20. listopada 2021.).⁴
5. Europski gospodarski i socijalni odbor donio je mišljenje 27. travnja 2021.⁵
6. Odbor stalnih predstavnika u veljači 2021. odlučio je savjetovati se s Europskim odborom regija o Prijedlogu. Europski odbor regija dao je svoje mišljenje 1. srpnja 2021.⁶
7. Europski nadzornik za zaštitu podataka donio je svoje mišljenje 13. kolovoza 2021.⁷
8. O Prijedlogu direktive CER raspravljalo se 12. ožujka 2021. na neformalnoj videokonferenciji ministara i ministrica unutarnjih poslova te na sastanku Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove (PUP) 7. i 8. lipnja 2021. U oba slučaja ministri i ministrice na javnoj su sjednici razmijenili mišljenja na temelju okvirnih dokumenata predsjedništva⁸. Ministri i ministrice pozdravili su ključne ciljeve Prijedloga, uključujući opći cilj jačanja otpornosti Unije, kao i ambiciju proširenja područja primjene prethodne Direktive ECI.

³ 14972/19.

⁴ A9-0289/2021.

⁵ 8416/21.

⁶ 10580/21.

⁷ 11280/21.

⁸ 6630/21 i 8969/21.

9. U svojim zaključcima od 21. i 22. listopada 2021. Europsko vijeće pozvalo je na nastavak rada na Prijedlogu direktive o otpornosti kritičnih subjekata.⁹
10. Izmjene u priloženom tekstu u usporedbi s relevantnim dijelovima Prijedloga Komisije označene su **podebljanim i podcrtanim slovima** te oznakom [...].

II. RAD U PRIPREMNIM TIJELIMA VIJEĆA

11. Prijedlog se u Vijeću razmatrao u posebnom sastavu Radne skupine za civilnu zaštitu, posvećenom Direktivi o otpornosti kritičnih subjekata (dalje u tekstu „Radna skupina PROCIV u sastavu posvećenom Direktivi CER”). Razmatranje Prijedloga započelo je tijekom portugalskog predsjedanja 18. veljače, kada je Komisija predstavila Prijedlog i svoju procjenu učinka te dala sveobuhvatno objašnjenje općih pitanja koja su postavile države članice.
12. Tijekom portugalskog predsjedanja održano je sedam neformalnih sastanaka članova Radne skupine PROCIV u sastavu posvećenom Direktivi CER, koji su bili namijenjeni predavljanju i čitanju Prijedloga. Izvješće predsjedništva o napretku u kojem se iznosi rad obavljen u pripremnim tijelima Vijeća i daje pregled trenutačnog stanja u pogledu razmatranja Prijedloga podneseno je Vijeću za PUP 7. i 8. lipnja 2021.¹⁰
13. Nakon toga rad se nastavio tijekom slovenskog predsjedanja s ciljem donošenja općeg pristupa prije kraja 2021. Slovensko predsjedništvo posvetilo je pet neformalnih sastanaka članova Radne skupine PROCIV u sastavu posvećenom Direktivi CER raspravi o šest kompromisnih prijedloga predsjedništva o Direktivi CER. Osim toga, predsjedništvo je organiziralo brojne neformalne bilateralne rasprave s državama članicama. Izvješće predsjedništva o napretku u kojem se iznosi rad obavljen u pripremnim tijelima Vijeća i daje pregled trenutačnog stanja u pogledu razmatranja Prijedloga podneseno je Vijeću za PUP 9. i 10. prosinca 2021.¹¹

⁹ EUCO 17/21.

¹⁰ 8969/21.

¹¹ 14352/21.

14. Tijekom slovenskog predsjedanja rasprave na neformalnim sastancima članova Radne skupine PROCIV u sastavu posvećenom Direktivi CER bile su usmjerene, među ostalim, na prikladnost pravne osnove, klauzulu o isključenju koja se odnosi na nacionalnu sigurnost i obranu, režim istovjetnosti, sadržaj strategija i procjena rizika koje izrađuju države članice i kritični subjekti, postupak utvrđivanja kritičnih subjekata, mjere otpornosti koje trebaju donijeti kritični subjekti, suradnju među državama članicama, provjere podobnosti te postupak utvrđivanja i savjetodavne misije u pogledu kritičnih subjekata od posebnog europskog značaja. Još jedno ključno pitanje o kojem se raspravljalo bilo je međudjelovanje Direktive CER s drugim zakonodavstvom Unije, posebno s Prijedlogom direktive o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije (dalje u tekstu „Direktiva NIS 2”) i Prijedlogom uredbe o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor (dalje u tekstu „Uredba DORA”).
15. Slovensko predsjedništvo izradilo je ukupno šest djelomičnih ili potpunih kompromisnih prijedloga na temelju pisanih komentara i neslužbenih dokumenata zaprimljenih od država članica.
16. O najnovijoj reviziji kompromisnog prijedloga predsjedništva raspravljalo se na neformalnom sastanku članova Radne skupine PROCIV u sastavu posvećenom Direktivi CER 1. prosinca 2021., nakon čega je uslijedilo neformalno pisano savjetovanje. Delegacije su pozdravile kompromisni tekst s ciljem podnošenja pročišćenog teksta COREPER-u na odobrenje i naknadnog donošenja u Vijeću.

III. SADRŽAJ

17. Na temelju rasprava na razini radne skupine kao glavna politička pitanja utvrđene su sljedeće točke:

a) Odnos s Direktivom NIS 2 (uključujući članak 7.)

Države članice naglasile su potrebu za usklađivanjem između Direktive CER i drugih zakonodavnih akata Unije o kojima se trenutačno pregovara, posebno Direktive NIS 2 i Uredbe DORA. Važno je napomenuti da se u okviru jasnog razdvajanja područja primjene Direktiva NIS 2 bavi otpornošću na kiberprijetnje, dok se Direktiva CER bavi otpornošću na prijetnje izvan kiberprostora. Osim toga, Uredba DORA bavi se digitalnom operativnom otpornošću za financijski sektor.

Države članice istaknule su i potrebu za izbjegavanjem preopterećivanja kritičnih subjekata. U tom pogledu kompromisnim prijedlogom zadržava se oblik Prijedloga Komisije u kojem se veliki dijelovi Direktive ne primjenjuju na kritične subjekte u sektorima bankarstva, infrastrukture financijskog tržišta i digitalne infrastrukture. Ta se odluka temelji na tome da će zakonodavni prijedlozi Unije za Direktivu NIS 2 i Uredbu DORA, o kojima se trenutačno pregovara, zahtijevati jednaku razinu otpornosti obveznika. Predsjedništvo je pažljivo pratilo razvoj kompromisnih prijedloga drugih dvaju zakonodavnih akata radi promicanja usklađivanja. Drugi važni dodaci u kompromisnom prijedlogu povezani su s dogovorima o suradnji među nadležnim tijelima na temelju odgovarajućih pravnih akata.

Nadalje, kompromisnim prijedlogom usklađeno je područje primjene Direktive CER (Prilog) i područje primjene općeg pristupa Direktive NIS 2 (njihov Prilog I.). Zbog posebnosti obiju direktiva točan oblik odabran za usklađivanje bio je sljedeći: svi sektori uključeni u Prilog Direktivi CER trebali su se ujedno nalaziti u Prilogu I. Direktivi NIS 2, koji je uključivao i dodatne sektore koji nisu obuhvaćeni Direktivom CER. U tom se usklađivanju odrazila činjenica da se Direktiva NIS 2 nalazi u različitoj fazi od Direktive CER jer se već temelji na provedbi postojeće Direktive o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava („Direktiva NIS”)¹².

Pojam „subjekti istovjetni kritičnim subjektima” (koji se u Prijedlogu Komisije upotrebljava za opisivanje kritičnih subjekata u sektorima bankarstva, infrastrukture financijskog tržišta i digitalne infrastrukture) uklonjen je jer se smatrao nepotrebnim. U kompromisnom prijedlogu kritični subjekti u trima relevantnim sektorima označeni su kao „kritični subjekti” i izjednačeni s onima iz drugih sektora obuhvaćenih područjem primjene. Međutim, bez stvaranja posebne kategorije subjekata, kompromisnim prijedlogom potvrđuje se da se jasno određene odredbe Direktive CER ne primjenjuju na kritične subjekte u tim trima sektorima (članak 7.).

b) Područje primjene (u pogledu gospodarskih sektora u Prilogu Direktivi)

Države članice općenito su pozdravile proširenje područja primjene iz prethodne Direktive ECI, koja je obuhvaćala samo energetiku i promet, na širok raspon sektora. Međutim, znatan broj država članica smatrao je da je uključivanje sektora javne uprave u područje primjene Direktive problematično jer se taj sektor uvelike razlikuje od drugih gospodarskih sektora obuhvaćenih područjem primjene. Stoga ga kompromisni prijedlog ne uključuje. Međutim, kompromisnim prijedlogom zadržava se mehanizam preispitivanja (članak 22.) kojim se omogućuje procjena učinka i dodane vrijednosti Direktive te je li potrebno izmijeniti područje primjene u kasnijoj fazi.

¹² Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije.

c) Klauzula o isključenju (članak 1. stavak 5.)

Države članice željele su pojasniti da se klauzulom o isključenju podrazumijeva da se Direktiva ne primjenjuje na subjekte koji aktivnosti obavljaju u prvom redu u područjima obrane, nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili izvršavanja zakonodavstva i na aktivnosti koje se odnose na nacionalnu sigurnost ili obranu. Isključeni su i sudstvo, parlamenti i središnje banke. Klauzula o isključenju u skladu je sa sličnom odredbom dogovorenom u općem pristupu Direktive NIS 2.

d) Međudjelovanje sa sektorskim zakonodavstvom

Osim odnosa s Direktivom NIS 2 i Uredbom DORA, države članice naglasile su i potrebu za pojašnjenjem i poboljšanjem režima istovjetnosti Direktive CER u pogledu postojećeg nacionalnog prava i prava Unije. Kompromisnim prijedlogom pružena su dodatna pojašnjenja, posebno u vezi s izmjenama uvodne izjave 7., članka 1. stavka 3., članka 10. i članka 11. stavka 2. Kad je riječ o procjenama rizika i mjerama otpornosti, države članice mogu, pod određenim uvjetima, priznati, u cijelosti ili djelomično, istovjetnost postojećih mjera i obveza iz Direktive CER.

e) Suradnja između dviju ili više država članica (članak 9.a)

Kompromisnim prijedlogom dodaje se novi okvir za suradnju među državama članicama koji nije prvotno bio predviđen u Prijedlogu Komisije. U kompromisnom prijedlogu države članice moraju se međusobno savjetovati ako dvije države članice ili više njih imaju kritične subjekte koji su na neki način povezani ili ako kritični subjekt utvrđen u jednoj državi članici pruža ključne usluge drugim državama članicama ili u drugim državama članicama. Prije dodavanja te nove vrste suradnje u Direktivi su bile navedene brojne pojedinosti o suradnji u pogledu kritičnih subjekata od europskog značaja, ali nije bio predviđen okvir za slučajeve u kojima je bilo manje od devet relevantnih država članica.

f) Mjere otpornosti (članak 1.)

Nakon zahtjevâ država članica kompromisnim prijedlogom izmijenjen je Prijedlog Komisije kako bi se državama članicama omogućila veća fleksibilnost pri utvrđivanju mjera otpornosti koje bi kritični subjekti trebali poduzeti. To je, među ostalim, učinjeno kako bi se mjere otpornosti mogle prilagoditi posebnim nacionalnim okolnostima.

g) Provjere podobnosti (članak 12.)

Države članice izrazile su zabrinutosti, među ostalim pravne prirode, u pogledu upućivanja na provjere podobnosti u Prijedlogu Komisije. Kompromisnim prijedlogom to je upućivanje izmijenjeno tako da države članice mogu primati i procjenjivati zahtjeve kritičnih subjekata za provjeru podobnosti ako tako odluče. Države članice općenito su istaknule važnost provjera podobnosti u pogledu sigurnosti osoblja. Države članice smatrale su da bi se provjere podobnosti trebale obrađivati u skladu s nacionalnim pravom i postupcima.

h) Ključni subjekti od posebnog europskog značaja (članci 14. i 15.)

Države članice pozdravile su utvrđivanje kategorije kritičnih subjekata od posebnog europskog značaja, ali je u raspravama potvrđeno da je potrebno dodatno pojasniti postupak utvrđivanja tih subjekata, kao i povezane savjetodavne misije. Kompromisnim prijedlogom predviđaju se te dodane specifikacije, kojima se jača uloga Europske komisije u postupku utvrđivanja. Kad je riječ o savjetodavnim misijama, kompromisnim prijedlogom dodatno je pojašnjena i, među ostalim, ojačana uloga države članice u kojoj se nalazi kritični subjekt od posebnog europskog značaja, kao i države članice kojoj se pruža ključna usluga ili u kojoj se pruža ključna usluga.

IV. ZAKLJUČAK

18. Coreper se stoga poziva da postigne dogovor o kompromisnom tekstu koji je predstavilo predsjedništvo kako je naveden u Prilogu. Coreper se poziva i da ga podnese Vijeću (okoliš) radi donošenja općeg pristupa na sastanku 20. prosinca 2021. te da pozove predsjedništvo da vodi pregovore s Europskim parlamentom na temelju tog mandata.
-

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o otpornosti kritičnih subjekata

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹³,
uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁴,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹⁵,

¹³ SL C , , str. .

¹⁴ SL C [...], [...], str. [...].

¹⁵ Stajalište Europskog Parlamenta [...] i Vijeća [...].

budući da:

- (0) **Kritični subjekti kao pružatelji ključnih usluga imaju neophodnu ulogu u održavanju vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti na unutarnjem tržištu u gospodarstvu Unije koje je sve više međuovisno. Nesmetan rad svakog kritičnog subjekta uvelike ovisi o njegovoj razini pripravnosti i otpornosti, što mu omogućuje da nastavi ili brzo ponovno započne obavljati svoju djelatnost kad god dođe do poremećaja. Stoga je ključno utvrditi okvir na razini Unije usmjeren na jačanje otpornosti kritičnih subjekata na unutarnjem tržištu utvrđivanjem minimalnog usklađenog skupa obveza te na pružanje pomoći tim subjektima dosljednim i namjenskim mjerama potpore i nadzora.**
- (1) Direktivom Vijeća 2008/114/EZ¹⁶ predviđa se postupak za označivanje europske kritične infrastrukture u energetske i prometnom sektoru čiji bi poremećaj u radu ili uništenje imali znatne prekogranične učinke u najmanje dvije države članice. Ta je direktiva bila usmjerena isključivo na zaštitu takve infrastrukture. Međutim, evaluacijom Direktive 2008/114/EZ koja je provedena 2019.¹⁷ utvrđeno je da zbog sve veće međupovezanosti i prekogranične prirode aktivnosti u kojima se upotrebljava kritična infrastruktura zaštitne mjere koje se odnose samo na pojedinačnu imovinu nisu dovoljne da spriječe nastanak svih poremećaja. Stoga je potrebno preusmjeriti pristup **kako bi se osiguralo da se rizici bolje uzmu u obzir, da su uloga i dužnosti pojedinačnih subjekata kao pružatelja usluga ključnih za funkcioniranje unutarnjeg tržišta bolje definirani i usklađeni te da se donose pravila na razini Unije kako bi se ojačala** otpornost kritičnih subjekata[...]. **Kao takvi, kritični subjekti trebali bi moći ojačati** svoju sposobnost za **sprečavanje** incidenata koji bi mogli narušiti [...] **pružanje ključnih usluga, za zaštitu od njih, odgovor na njih, odupiranje njima,** njihovo ublažavanje i apsorpciju, prilagodbu na njih [...] i oporavak od njih.

¹⁶ Direktiva Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite (SL L 345, 23.12.2008., str. 75.).

¹⁷ SWD(2019) 308.

- (2) [...] **Dok je trenutačno** cilj [...] **niza** mjera na razini Unije¹⁸ i na nacionalnoj razini poduprijeti zaštitu kritične infrastrukture u Uniji, subjekti koji upravljaju tom infrastrukturom [...] [...] **mogli bi biti bolje zakonski ovlašteni i bolje** [...] opremljeni za rješavanje [...] rizika za njihove aktivnosti koji mogu uzrokovati poremećaje pri pružanju **ključnih** usluga [...]. To je posljedica dinamičnosti prijetnji, [...] **uključujući** rastuće terorističke prijetnje, i sve većih međuovisnosti infrastruktura i sektora, kao i povećanog fizičkog rizika zbog prirodnih katastrofa i klimatskih promjena, zbog kojih se [...] **pojačavaju** učestalost i razmjeri ekstremnih vremenskih pojava i nastaju dugotrajne vremenske promjene u prosječnoj klimi [...]. Osim toga, **unutarnje tržište obilježeno je rascjepkanošću u pogledu utvrđivanja kritičnih subjekata jer** relevantni sektori i vrste subjekata nisu u svim državama članicama dosljedno priznati kao kritični.

¹⁸ Europski program zaštite kritične infrastrukture (EPZKI).

- (3) Te rastuće međuovisnosti rezultat su sve veće prekogranične i međuovisne mreže pružanja usluga koja upotrebljava ključne infrastrukture širom Unije u sektorima energetike, prometa, bankarstva, infrastrukture financijskog tržišta, digitalne infrastrukture, vode za piće i otpadnih voda, zdravstva, [...] kao i u svemirskom sektoru. **Kad je riječ o energetskom sektoru, a posebno o metodama za proizvodnju i prijenos električne energije (s obzirom na opskrbu električnom energijom), podrazumijeva se da, kada je to potrebno, proizvodnja električne energije može uključivati dijelove nuklearnih elektrana koji služe za njezin prijenos, ali isključivati izričito nuklearne elemente obuhvaćene relevantnim zakonodavstvom kojim se uređuje nuklearno područje, uključujući ugovore i pravo Zajednice. Kad je riječ o svemirskom sektoru, na njega se to odnosi** u pogledu pružanja određenih usluga koje ovise o zemaljskoj infrastrukturi koja je u vlasništvu i kojom upravljaju države članice ili privatne strane [...] te stoga ne obuhvaća infrastrukturu koja je u vlasništvu Unije, kojom Unija upravlja ili kojom se upravlja u ime Unije u okviru njezinih svemirskih programa. Te međuovisnosti znače da svaki poremećaj, čak i onaj koji je prvotno ograničen na jedan subjekt ili jedan sektor, može imati kaskadne učinke u širem smislu, što može imati dalekosežne i dugotrajne negativne učinke na pružanje usluga na cijelom unutarnjem tržištu. Pandemija bolesti COVID-19 pokazala je ranjivost naših sve više međuovisnih društava suočenih s rizicima male vjerojatnosti.

- (4) Subjekti uključeni u pružanje ključnih usluga sve više podliježu različitim zahtjevima koje nalažu propisi država članica. Činjenica da neke države članice imaju blaže [...] zahtjeve **za jačanje otpornosti** za te subjekte ne samo da može imati negativan utjecaj na održavanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti širom Unije, već uzrokuje i prepreke pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Slične vrste subjekata smatraju se kritičnima u nekim državama članicama, ali ne i u drugima, a subjekti koji se utvrde kao kritični podliježu različitim zahtjevima u različitim državama članicama. To izaziva dodatna i nepotrebna administrativna opterećenja za poduzeća koja posluju prekogranično, osobito za poduzeća koja djeluju u državama članicama sa strožim zahtjevima. **To dovodi i do nejednakih uvjeta i odvrćanja od prekograničnog poslovanja.**
- (5) Stoga je potrebno utvrditi usklađena minimalna pravila kako bi se osiguralo pružanje ključnih usluga na unutarnjem tržištu i ojačala otpornost kritičnih subjekata.
- (6) Kako bi se postigla [...] **visoka razina otpornosti**, države članice trebale bi utvrditi kritične subjekte koji [...] **će** podlijegati posebnim zahtjevima i nadzoru, ali i pružiti posebnu potporu i smjernice za [...] suočavanje sa svim relevantnim rizicima.

(7) [...].

Ako se odredbama prava Unije ili nacionalnog prava od kritičnih subjekata zahtijeva procjena rizika relevantnih za potrebe ove Direktive i poduzimanje mjera za osiguravanje vlastite otpornosti, te bi zahtjeve trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir za potrebe nadzora usklađenosti kritičnih subjekata s odredbama utvrđenima u ovoj Direktivi. Na temelju toga nacionalna nadležna tijela trebala bi moći odlučiti da će isključiti te kritične subjekte iz svojih nadzornih ciljeva i planova na temelju ove Direktive, u skladu s pristupom utemeljenom na riziku i s ciljem smanjenja opterećenja tih kritičnih subjekata. Države članice trebale bi biti ovlaštene za odlučivanje o režimu koji se primjenjuje na procjenu rizika i mjere otpornosti ako su one barem istovjetne onima iz ove Direktive. Države članice trebale bi unatoč tome uključiti sve sektore navedene u Prilogu u svoju strategiju za jačanje otpornosti kritičnih subjekata, procjenu rizika i mjere potpore na temelju poglavlja II. te bi trebale moći utvrditi kritične subjekte u onim sektorima u kojima su ispunjeni primjenjivi uvjeti.

- (8) S obzirom na važnost kibersigurnosti za otpornost kritičnih subjekata i radi dosljednosti, potrebno je osigurati usklađen pristup između ove Direktive i Direktive (EU) XX/YY Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹ [predložena Direktiva o mjerama za visoku razinu kibersigurnosti širom Unije; (dalje u tekstu „Direktiva NIS 2”)] kad god je to moguće. S obzirom na povećanu učestalost i posebna obilježja kiberrizika, Direktivom NIS 2 uvode se sveobuhvatni zahtjevi za velik broj subjekata kako bi se zajamčila njihova kibersigurnost. Budući da se kibersigurnost dovoljno razmatra u Direktivi NIS 2, pitanja koja su obuhvaćena njome trebala bi biti izuzeta iz područja primjene ove Direktive, ne dovodeći u pitanje poseban režim za subjekte u sektoru digitalne infrastrukture.
- (9) [...]

¹⁹ [Upućivanje na Direktivu NIS 2, nakon njezina donošenja.]

Kako se ne bi ugrozila sigurnost država članica ili sigurnost i komercijalni interesi kritičnih subjekata, pristup osjetljivim informacijama, njihova razmjena i postupanje s njima provode se pažljivo i uz posvećivanje posebne pozornosti kanalima za prijenos i kapacitetima za pohranu koje će upotrebljavati relevantni dionici.

(9a) Ne bi se trebalo smatrati da ova Direktiva utječe na nadležnosti država članica i njihovih tijela u pogledu administrativne autonomije, organizacije i funkcioniranja sudstva, parlamenata ili središnjih banaka niti da utječe na njihovu odgovornost za zaštitu nacionalnih interesa, posebno u pogledu javne sigurnosti, obrane i nacionalne sigurnosti. Nadalje, ova se Direktiva ne bi trebala primjenjivati ni na jedan subjekt, javni ili privatni, koji uglavnom obavlja aktivnosti u područjima obrane, nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili izvršavanja zakonodavstva. Ne bi se bi trebala primjenjivati ni na aktivnosti subjekata obavljene u tim područjima. Države članice trebale bi provesti pojedinačnu procjenu subjekata koji ispunjavaju kriterije za to da budu utvrđeni kao kritični subjekti, ali ujedno uglavnom obavljaju aktivnosti u područjima nacionalne sigurnosti, obrane, javne sigurnosti ili izvršavanja zakonodavstva. Nakon te procjene tih posebnih aktivnosti subjekti bi mogli ostvarivati korist od režima uspostavljenog ovom Direktivom ili se na njih ne bi odnosilo njezino područje primjene. Nijedna država članica nije obvezna dostavljati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno ključnim interesima njezine javne sigurnosti. Relevantni su nacionalna pravila ili pravila Unije za zaštitu klasificiranih podataka, sporazumi o povjerljivosti podataka i neformalni sporazumi o povjerljivosti podataka.

- (10) Kako bi se osigurao sveobuhvatan pristup otpornosti kritičnih subjekata, svaka država članica trebala bi **uspostaviti** strategiju u kojoj se utvrđuju ciljevi i mjere politike koje treba provesti. **Ta bi strategija trebala biti osmišljena za neometano integriranje postojećih politika, nadovezujući se, kad god je to moguće, na relevantne postojeće nacionalne i sektorske strategije, planove ili slične dokumente.** Radi postizanja tog cilja države članice trebale bi osigurati da se njihovim strategijama [...] osigurava okvir politike za bolju koordinaciju između nadležnog tijela iz ove Direktive i nadležnog tijela iz Direktive NIS 2 u kontekstu razmjene informacija o **kibersigurnosnim rizicima, kiberprijetnjama i kiberincidentima te rizicima, prijetnjama i** incidentima **izvan kiberprostora** [...] kao i u kontekstu izvršavanja nadzornih zadaća.
- (11) Mjere država članica za utvrđivanje i pomoć u osiguravanju otpornosti kritičnih subjekata trebale bi slijediti pristup utemeljen na riziku kojim se napori usmjeravaju na subjekte koji su najvažniji za obavljanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti. Kako bi se osigurao takav ciljani pristup, svaka bi država članica trebala u kontekstu usklađenog okvira provesti procjenu [...] relevantnih prirodnih i ljudskim djelovanjem uzrokovanih rizika koji mogu utjecati na pružanje ključnih usluga, među ostalim nesreća, prirodnih katastrofa, izvanrednih stanja u području javnog zdravlja kao što su pandemije, **hibridne prijetnje** [...] **ili druge** neprijateljske prijetnje, uključujući kaznena djela terorizma. Pri provedbi tih procjena rizika države članice trebale bi uzeti u obzir druge opće ili sektorske procjene rizika provedene na temelju drugih akata prava Unije te bi trebale razmotriti ovisnosti među sektorima, među ostalim i u drugim državama članicama i trećim zemljama. Rezultati procjene rizika trebali bi se upotrebljavati u postupku utvrđivanja kritičnih subjekata i njima bi se trebalo pomoći tim subjektima u ispunjavanju **njihovih** zahtjeva u pogledu otpornosti [...].

- (12) Kako bi se osiguralo da se ti zahtjevi primjenjuju na sve relevantne subjekte i kako bi se smanjile razlike u tom pogledu, važno je odrediti usklađena pravila kojima se jamči dosljedno utvrđivanje kritičnih subjekata širom Unije te istodobno omogućiti državama članicama da **izvršavaju svoje ovlasti donošenja odluka, pri čemu na odgovarajući način uzimaju u obzir ulogu i važnost tih subjekata kao pružatelja usluga na njihovu teritoriju** [...]. Stoga je potrebno utvrditi kriterije za utvrđivanje kritičnih subjekata. Za potrebe djelotvornosti[...] i pravne sigurnosti potrebno je i utvrditi odgovarajuća pravila o obavješćivanju i suradnji koja se odnose na takvo utvrđivanje, kao i na njegove pravne posljedice. Kako bi se Komisiji omogućilo da ocijeni pravilnu primjenu ove Direktive, države članice trebale bi joj na što [...] konkretniji način dostaviti relevantne informacije te, u svakom slučaju, popis ključnih usluga, broj kritičnih subjekata utvrđenih za svaki sektor i podsektor iz Priloga [...] i, **ako se upotrebljavaju, [...] pragove [...], a te se informacije mogu prikazati kao takve ili u agregiranom obliku, što znači da se njihova prosječna vrijednost može odrediti prema zemljopisnom području, godini, sektoru, podsektoru ili na drugi način, te mogu uključivati informacije o rasponu dostavljenih pokazatelja**.
- (13) **Države članice** trebale bi uspostaviti i kriterije za utvrđivanje važnosti negativnog učinka uzrokovanog takvim incidentima, **uzimajući pritom u obzir kriterije iz članka 6. stavka 1.** Ti bi se kriteriji trebali temeljiti na kriterijima predviđenima Direktivom (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰ kako bi se iskoristili napori država članica uloženi u utvrđivanje tih operatora i iskustvo stečeno u tom pogledu.

²⁰ Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije (SL L 194, 19.7.2016., str. 1.).

(13a) Na temelju sektorskih odredaba prava Unije, od subjekata u sektorima bankarstva, infrastrukture financijskog tržišta i digitalne infrastrukture koji se na temelju ove Direktive mogu smatrati kritičnim subjektima zahtijeva se da procijene relevantne rizike, poduzmu mjere kako bi osigurali svoju otpornost i obavješćuju o incidentima. S obzirom na to da su ti zahtjevi barem istovjetni odgovarajućim obvezama utvrđenima u ovoj Direktivi, odredbe članka 9.a i poglavlja od III. do V. ne bi se trebale primjenjivati na te subjekte kako bi se izbjeglo udvostručavanje i nepotrebno opterećenje subjekata. Slijedom toga, na te se subjekte ne bi trebale primjenjivati ni posebne odredbe o nadzoru i izvršenju iz poglavlja VI. Međutim, kako bi se ojačala otpornost unutarnjeg tržišta u cjelini te očuvala usklađenost i sveobuhvatnost napora i nadzora nadležnih tijela država članica, u tim bi se posebnim sektorima trebale primjenjivati i namjenske strategije za jačanje otpornosti kritičnih subjekata, procjene rizika i mjere potpore iz poglavlja II. ove Direktive. Nadalje, države članice i dalje bi trebale utvrditi koji se subjekti u tim sektorima smatraju kritičnim subjektima, uzimajući u obzir poseban režim za subjekte u sektorima bankarstva, infrastrukture financijskog tržišta i digitalne infrastrukture.

(13b) Nadalje, s istim ciljem izbjegavanja udvostručavanja i nepotrebnih opterećenja za kritične subjekte, ovom bi se Direktivom trebao uspostaviti opće primjenjiv režim istovjetnosti. Stoga u nizu jasno utvrđenih područja države članice mogu priznati istovjetnima mjere koje su istovjetne mjerama na temelju ove Direktive i koje su kritični subjekti koji pripadaju bilo kojem sektoru već poduzeli kako bi ispunili svoje obveze na temelju sektorskih akata prava Unije. U skladu s tim, države članice trebale bi u pogledu priznatih istovjetnih mjera moći izuzeti kritične subjekte od poduzimanja posebnih mjera koje se zahtijevaju na temelju ove Direktive.

- (14) **Direktivom XXXX/XXXX [Direktiva NIS 2] od subjekata se zahtijeva da poduzmu odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere za upravljanje rizicima za sigurnost mrežnih i informacijskih sustava kojima se ti pružatelji koriste pri pružanju svojih usluga te za obavješćivanje o znatnim incidentima i kiberprijetnjama. Budući da prijetnje sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava mogu imati različito podrijetlo, [Direktivom NIS 2] primjenjuje se pristup kojim se uzimaju u obzir sve opasnosti koji uključuje zaštitu mrežnih i informacijskih sustava i njihova fizičkog okruženja.**
- Subjekti koji pripadaju sektoru digitalne infrastrukture u biti se temelje na mrežnim i informacijskim sustavima te **se stoga obveze nametnute tim subjektima [Direktivom NIS 2] na sveobuhvatan način odnose na fizičku sigurnost takvih sustava u okviru njihove obveze upravljanja kibersigurnosnim rizicima i obveze izvješćivanja.** [...] [...]
- Međutim, uzimajući u obzir važnost usluga koje pružaju subjekti u sektoru digitalne infrastrukture [...] **kritičnim subjektima koji pripadaju svim drugim relevantnim gospodarskim sektorima,** države članice trebale bi na temelju kriterija i primjenom postupka predviđenog ovom Direktivom *mutatis mutandis* utvrditi subjekte koji pripadaju sektoru digitalne infrastrukture **kao kritične subjekte.** [...]

- (15) Pravnom stečevinom EU-a o financijskim uslugama uspostavljaju se sveobuhvatni zahtjevi za financijske subjekte u pogledu upravljanja svim rizicima s kojima se suočavaju, uključujući operativne rizike i osiguravanje kontinuiteta poslovanja. To uključuje Uredbu (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća²¹, Direktivu 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća²² te Uredbu (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća²³, kao i Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴ i Direktivu 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁵. [...] **Pravni okvir dopunit će se** Uredbom XX/YYYY Europskog parlamenta i Vijeća [predložena Uredba o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor (dalje u tekstu „Uredba DORA”)²⁶], kojom se utvrđuju zahtjevi za financijska društva za upravljanje rizicima u području IKT-a, uključujući zaštitu fizičkih infrastruktura IKT-a.

²¹ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

²² Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

²³ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

²⁴ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

²⁵ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljaju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

²⁶ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor i o izmjeni uredbi (EZ) br. 1060/2009, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 909/2014, COM(2020) 595.

Budući da je otpornost subjekata navedenih u točkama 3. i 4. Priloga u cijelosti obuhvaćena pravnom stečevinom EU-a o financijskim uslugama, i ti bi se subjekti, **poput subjekata u sektoru digitalne infrastrukture**, trebali [...] **utvrditi kao** kritični subjekti **isključivo** za potrebe [...] **članaka od 1. do 9.** ove Direktive [...]. Kako bi se osigurala dosljedna primjena pravila o operativnim rizicima i digitalnoj otpornosti u financijskom sektoru, tijela imenovana na temelju članka 41. [Uredbe DORA] **ili ona imenovana na temelju ove Direktive** [...] **mogla** bi u skladu s postupcima utvrđenima u [...] **primjenjivom** zakonodavstvu na **usklađen** [...] način osigurati potporu država članica u jačanju opće otpornosti financijskih subjekata istovjetnih kritičnim subjektima.

- (16) Države članice trebale bi imenovati tijela nadležna za nadzor primjene i prema potrebi za provedbu pravila ove Direktive te bi trebale osigurati da ona budu prikladno ovlaštena i da raspoložu potrebnim resursima. S obzirom na razlike u nacionalnim upravljačkim strukturama i kako bi se zaštitila postojeća sektorska rješenja ili nadzorna i regulatorna tijela Unije te kako bi se izbjeglo udvostručavanje, države članice trebale bi moći imenovati više nadležnih tijela. No u tom bi slučaju ipak trebale jasno razgraničiti zadaće dotičnih tijela i osigurati njihovu neometanu i djelotvornu suradnju. Sva bi nadležna tijela trebala i općenitije surađivati s drugim relevantnim tijelima, na nacionalnoj razini i na razini Unije.
- (17) Kako bi se olakšala prekogranična suradnja i komunikacija te kako bi se omogućila djelotvorna provedba ove Direktive, svaka bi država članica trebala, [...] ne dovodeći u pitanje sektorske pravne zahtjeve Unije, imenovati [...] **jednu nacionalnu** jedinstvenu kontaktnu točku odgovornu za koordinaciju pitanja povezanih s otpornošću kritičnih subjekata i prekograničnom suradnjom na razini Unije u tom pogledu.

- (18) [...] Nadležna tijela imenovana na temelju [...] ove Direktive i ona imenovana na temelju [Direktive NIS 2] trebala bi na nacionalnoj razini surađivati i razmjenjivati informacije [...] u vezi s kibersigurnosnim rizicima, kiberprijetnjama i kiberincidentima te rizicima, prijetnjama i incidentima izvan kiberprostora koji utječu na [...] kritične subjekte, kao i u vezi s relevantnim mjerama koje poduzimaju nadležna tijela imenovana na temelju [Direktive NIS 2] i ove Direktive.
- (19) Države članice trebale bi podržati kritične subjekte u jačanju njihove otpornosti, u skladu s njihovim obvezama iz ove Direktive, ne dovodeći u pitanje pravnu odgovornost subjekata da osiguravaju takvu usklađenost. Države članice mogle bi posebice izraditi smjernice i metodologije, poduprijeti organizaciju vježbi za testiranje njihove otpornost i osigurati savjetovanje i osposobljavanje za osoblje kritičnih subjekata. Osim toga, s obzirom na međuovisnost subjekata i sektora, države članice trebale bi [...] [...] olakšati dobrovoljnu razmjenu informacija među kritičnim subjektima, ne dovodeći u pitanje primjenu pravila o tržišnom natjecanju utvrđenih u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije.
- (19a) U cilju jačanja otpornosti kritičnih subjekata koje su utvrdile države članice i smanjenja administrativnog opterećenja za te subjekte, imenovana nadležna tijela država članica trebala bi provesti savjetovanja kad god je to primjereno za dosljednu primjenu Direktive. Ta bi savjetovanja trebala započeti na zahtjev bilo kojeg zainteresiranog nadležnog tijela te bi trebala biti usmjerena na osiguravanje konvergentnog pristupa u pogledu međusobno povezanih kritičnih subjekata koji upotrebljavaju kritičnu infrastrukturu koja je fizički povezana između dviju ili više država članica, koji pripadaju istim skupinama ili korporativnim strukturama ili koji su utvrđeni u jednoj državi članici, a pružaju ključne usluge drugim državama članicama ili u drugim državama članicama.**

- (20) [...] **K**ritični subjekti trebali bi biti temeljito upoznati s[...] relevantnim rizicima kojima su izloženi te bi trebali biti **zaduženi** za analizu tih rizika. U tu bi svrhu prema potrebi trebali provoditi procjene rizika s obzirom na posebne okolnosti tih rizika i njihov razvoj, a u svakom slučaju svake četiri godine. Procjene rizika kritičnih subjekata trebale bi se temeljiti na procjeni rizika koju provode države članice. **Ako su kritični subjekti već proveli procjenu tih rizika i ovisnosti kako je utvrđeno u članku 10. na temelju drugih akata Unije ili nacionalnog prava, države članice mogu priznati, u cijelosti ili djelomično, istovjetnost tih postojećih procjena rizika.**
- (21) Ključni subjekti trebali bi poduzeti odgovarajuće organizacijske, **sigurnosne** i tehničke mjere koje su razmjerne rizicima s kojima se suočavaju kako bi mogli spriječiti incident, **zaštititi se od njega, odgovoriti na njega**, oduprijeti mu se, ublažiti ga i apsorbirati, prilagoditi mu se i oporaviti se od njega. [...] **Dok** bi kritični subjekti trebali poduzeti mjere [...] **u skladu s člankom 11.**, detalji i opseg mjera trebali bi na odgovarajući i razmjern način odražavati različite rizike koje svaki subjekt utvrdi u okviru svoje procjene rizika i posebnosti takvog subjekta. **Kako bi se promicao dosljedan pristup na razini Unije, Komisija bi, nakon savjetovanja sa Skupinom za otpornost kritičnih subjekata, trebala donijeti neobvezujuće smjernice za dodatno određivanje tih tehničkih, sigurnosnih i organizacijskih mjera. U obavljanju svojih dužnosti na temelju ove Direktive svaki kritični subjekt trebao bi imenovati časnika za vezu ili osobu s istovjetnim ovlastima kao točku za kontakt s nacionalnim nadležnim tijelima.**
- (22) Radi djelotvornosti i odgovornosti, kritični subjekti trebali bi opisati [...] mjere **koje poduzimaju** dovoljno detaljno kako bi se dostatno ostvarili ti ciljevi, uzimajući u obzir utvrđene rizike u planu za otpornost ili u dokumentu ili dokumentima koji su istovjetni planu za otpornost te bi trebali primjenjivati taj plan u praksi. Takav istovjetni dokument ili dokumenti mogu se sastaviti u skladu **s nacionalnim pravom ili** sa zahtjevima i normama izrađenima u okviru međunarodnih sporazuma o fizičkoj zaštiti čije su stranke države članice, uključujući prema potrebi Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i nuklearnih postrojenja.

(23) [...] ²⁷ [...] ²⁸ [...] ²⁹ [...] [...] ³⁰ [...]

Drugim aktima nacionalnog prava ili prava Unije od kritičnih subjekata može se zahtijevati da utvrde mjere otpornosti istovjetne onima iz članka 11. Države članice mogu odlučiti da će priznati, u cijelosti ili djelomično, istovjetnost tih mjera s mjerama iz članka 11. ili osigurati da kritični subjekti opišu te mjere u planu za otpornost ili istovjetnom dokumentu ili dokumentima.

27 [...]
28 [...]
29 [...]
30 [...]

(24) Sve je više zabrinjavajući rizik od toga da bi zaposlenici **ili ugovaratelji** kritičnih subjekata zloupotrebljavali [...] svoja prava pristupa unutar organizacije subjekta radi povrede i nanošenja štete. **Taj rizik može opravdati potrebu za predviđanjem posebnog postupka za provođenje provjera podobnosti osoba imenovanih za obavljanje osjetljivih uloga ili za pristup određenim prostorima unutar kritičnih subjekata[...].** Stoga je potrebno omogućiti **državama članicama da prema potrebi omoguće** kritičnim subjektima da zatraže provjeru podobnosti **jasno definiranih kategorija** osoba [...] i osigurati da [...] se ti zahtjevi ocijene [...] u skladu s [...] **kriterijima utvrđenima u nacionalnom zakonodavstvu i postupcima.** **Takve provjere podobnosti trebale bi se, ako je to relevantno i primjenjivo, temeljiti na informacijama dobivenima iz Europskog informacijskog sustava kaznene evidencije (ECRIS)³¹ te se mogu, ako je to relevantno i primjenjivo, temeljiti i na obavještajnim podacima druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II)³², kao i na svim drugim dostupnim objektivnim informacijama koje mogu biti potrebne za utvrđivanje prikladnosti dotične osobe za rad na položaju u vezi s kojim je kritični subjekt zatražio provjeru podobnosti.**

³¹ **Okvirna odluka Vijeća 2009/315/PUP i Uredba (EU) 2019/816 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2019., SL L 135, str. 1.**

³² **Uredba (EU) 2018/1862 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o uspostavi, radu i upotrebi Schengenskog informacijskog sustava (SIS) u području policijske suradnje i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2007/533/PUP i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1986/2006 Europskog parlamenta i Vijeća i Odluke Komisije 2010/261/EU, SL L 312, str. 56.**

- (25) U danim okolnostima kritični subjekti trebali bi u najkraćem razumnom roku obavijestiti nadležna tijela država članica o incidentima koji znatno narušavaju ili bi mogli znatno narušiti [...] **pružanje ključnih usluga**. Obavijest bi trebala omogućiti nadležnim tijelima da brzo i prikladno odgovore na incidente te da imaju sveobuhvatan pregled ukupnih rizika s kojima se suočavaju kritični subjekti. U tu bi svrhu trebalo utvrditi postupak za obavješćivanje o određenim incidentima i trebalo bi predvidjeti parametre kojima će se odrediti kad je stvarni ili mogući poremećaj znatan pa bi stoga trebalo obavijestiti o incidentima. S obzirom na moguće prekogranične učinke takvih poremećaja, države članice trebale bi utvrditi postupak obavješćivanja drugih pogođenih država članica putem jedinstvenih kontaktnih točaka.
- (26) Iako kritični subjekti općenito djeluju kao dio sve više međusobno povezane mreže pružanja usluga i infrastruktura i često pružaju ključne usluge u više država članica, neki od tih subjekata od posebnog su značaja za Uniju jer pružaju ključne usluge više od jedne trećini država članica **ili u više od jedne trećine država članica** te bi stoga **mogli imati korist od posebne potpore na razini Unije**. [...] Zbog toga bi se trebala utvrditi pravila o [...] **savjetodavnim misijama** nad takvim kritičnim subjektima od posebnog europskog značaja. Ta pravila ne dovode u pitanje pravila o nadzoru i izvršenju utvrđena ovom Direktivom.

- (27) **Na obrazloženi zahtjev jedne ili više država članica kojima se pruža ili u kojima se pruža ključna usluga, ili Komisije,** [...] ako je potrebno osigurati dodatne informacije za savjetovanje kritičnog subjekta u ispunjavanju njegovih obveza [...] ili za procjenu usklađenosti kritičnog subjekta od posebnog europskog značaja s takvim obvezama, Komisiji bi trebalo **omogućiti da** u dogovoru s državom članicom u kojoj se nalazi [...] subjekt organizira savjetodavnu misiju za procjenu mjera koje je taj subjekt uveo. Kako bi se osiguralo pravilno provođenje takvih savjetodavnih misija, potrebno je uspostaviti dodatna pravila, posebno o njihovoj organizaciji i provedbi, potrebnim daljnjim mjerama i obvezama kritičnih subjekata od posebnog europskog značaja. Savjetodavne misije trebale bi se provoditi, ne dovodeći u pitanje činjenicu da se država članica u kojoj se provodi savjetodavna misija i dotični subjekt trebaju pridržavati pravila ove Direktive, u skladu s detaljnim pravilima prava te države članice, primjerice o točnim uvjetima koje je potrebno ispuniti za pristup relevantnim prostorima ili dokumentima te o sudskoj zaštiti. Posebna stručna znanja potrebna za takve misije mogla bi se prema potrebi zatražiti putem Koordinacijskog centra za odgovor na hitne situacije.
- (28) Kako bi se pružila potpora Komisiji i olakšala [...] suradnja **među državama članicama** i razmjena informacija, među ostalim i najbolje prakse, za pitanja koja se odnose na ovu Direktivu trebalo bi osnovati Skupinu za otpornost kritičnih subjekata, [...] **kao** stručnu skupinu Komisije. Države članice trebale bi nastojati osigurati djelotvornu i učinkovitu suradnju imenovanih predstavnika svojih nadležnih tijela u Skupini za otpornost kritičnih subjekata, **među ostalim imenovanjem članova koji imaju odgovarajuće uvjerenje o sigurnosnoj provjeri.** Skupina bi trebala početi izvršavati svoje zadaće od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive kako bi se osigurali dodatni načini najprikladnije suradnje tijekom razdoblja prenošenja Direktive. **Skupina bi trebala surađivati s relevantnim drugim sektorskim stručnim radnim skupinama.**

- (29) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Direktive i ne dovodeći u pitanje pravnu odgovornost država članica i kritičnih subjekata da osiguravaju poštovanje njihovih obveza utvrđenih Direktivom, Komisija bi prema potrebi trebala pokrenuti određene aktivnosti potpore namijenjene olakšavanju poštovanja tih obveza. Pri pružanju potpore državama članicama i kritičnim subjektima u provedbi obveza iz ove Direktive Komisija bi se trebala oslanjati na postojeće strukture i alate, kao što su oni u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu i Europske referentne mreže za zaštitu kritične infrastrukture. **Financijska sredstva za te aktivnosti potpore trebala bi se osigurati u skladu s dogovorenim dodijeljenim sredstvima u višegodišnjem financijskom okviru i trebala bi se posebno pokriti iz raspoložive omotnice predviđene u okviru Fonda za unutarnju sigurnost za razdoblje 2021. – 2027.**

(30) Države članice trebale bi osigurati da njihova nadležna tijela imaju određene posebne ovlasti za pravilnu primjenu i provedbu ove Direktive u odnosu na kritične subjekte ako ta tijela potpadaju pod njihovu nadležnost kako je navedeno u ovoj Direktivi. Te bi ovlasti posebice trebale uključivati ovlast provođenja inspekcija, nadzora i revizija, zahtijevanja od kritičnih subjekata da dostave informacije i dokaze koji se odnose na mjere koje su poduzeli kako bi ispunili svoje obveze te prema potrebi izdavanja naloga za otklanjanje utvrđenih povreda. Pri izdavanju takvih naloga države članice ne bi trebale zahtijevati mjere koje prelaze ono što je potrebno i razmjerno kako bi se osigurala usklađenost dotičnog kritičnog subjekta, osobito uzimajući u obzir ozbiljnost povrede i gospodarski kapacitet kritičnog subjekta. Općenito, te bi ovlasti trebale biti popraćene odgovarajućim i djelotvornim zaštitnim mjerama koje se utvrđuju nacionalnim pravom, u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Pri procjeni usklađenosti kritičnog subjekta s njegovim obvezama iz ove Direktive nadležna tijela imenovana na temelju ove Direktive trebala bi moći zatražiti od nadležnih tijela imenovanih na temelju Direktive NIS 2 da [...] **izvršavaju svoje nadzorne i izvršne ovlasti u odnosu na ključni subjekt obuhvaćen područjem primjene [Direktive NIS 2] koji je ujedno utvrđen kao kritični subjekt na temelju ove Direktive.** Ta bi nadležna tijela trebala surađivati i razmjenjivati informacije u tu svrhu.

[...] ³³ [...]

- (32) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Direktive, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴.

³³ [...]

³⁴ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (33) Budući da ciljeve ove Direktive, to jest osiguravanje pružanja usluga na unutarnjem tržištu koje su ključne za održavanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti i jačanje otpornosti kritičnih subjekata koji pružaju takve usluge, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog učinka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u navedenom članku 5., ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (34) Direktivu 2008/114/EZ stoga bi trebalo staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.
PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Direktivom:

- (a) utvrđuju obveze država članica da poduzmu [...] **posebne** mjere kako bi se osiguralo pružanje usluga na unutarnjem tržištu koje su ključne za održavanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti, **u području primjene članka 114. UFEU-a**, posebice da se utvrde kritični subjekti [...] [...] i da ih se [...] **podupre** kako bi ispunili svoje obveze;
- (b) utvrđuju obveze kritičnih subjekata usmjerene na jačanje njihove otpornosti i [...] mogućnosti pružanja tih usluga na unutarnjem tržištu;
- (c) utvrđuju pravila o nadzoru i izvršenju [...];
- (d)** [...] **uspostavljaju** [...] **pravila za** [...] **utvrđivanje** kritičnih subjekata [...] od posebnog europskog značaja **i s njima povezane savjetodavne misije**;

(e) uspostavljaju zajednički postupci za suradnju i izvješćivanje o primjeni odredaba ove Direktive.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na pitanja obuhvaćena Direktivom (EU) XX/YY [predložena Direktiva o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije; („Direktiva NIS 2”)], ne dovodeći u pitanje članak 7.
3. Ako se odredbama sektorskih akata prava Unije od kritičnih subjekata zahtijeva poduzimanje mjera [...] i ako su ti zahtjevi **priznati kao** barem istovjetni obvezama utvrđenima u ovoj Direktivi, ne primjenjuju se relevantne odredbe ove Direktive, uključujući odredbe o nadzoru i izvršenju utvrđene u poglavlju VI.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 346. UFEU-a, informacije koje se smatraju povjerljivima na temelju pravila Unije i nacionalnih pravila, kao što su pravila o poslovnoj tajni, razmjenjuju se s Komisijom i drugim relevantnim tijelima samo kad je takva razmjena nužna za primjenu ove Direktive. Razmijenjene informacije ograničene su na ono što je relevantno i razmjerno svrsi te razmjene. Pri razmjeni informacija čuva se njihova povjerljivost te se [...] **poštuju sigurnost država članica kao i** komercijalni interesi kritičnih subjekata.

5. Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje odgovornost država članica za zaštitu nacionalne sigurnosti i obrane ili njihove ovlasti za zaštitu drugih ključnih državnih funkcija, uključujući osiguravanje teritorijalne cjelovitosti države i održavanje javnog poretka.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na:

- a. **subjekte koji nisu obuhvaćeni područjem primjene prava Unije i, u svakom slučaju, subjekte koji uglavnom obavljaju aktivnosti u područjima obrane, nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili izvršavanja zakonodavstva, bez obzira na to koji subjekt obavlja te aktivnosti i je li riječ o javnom ili privatnom subjektu;**
- b. **subjekte koji obavljaju aktivnosti u području sudstva, parlamente ili središnje banke;**
- c. **aktivnosti subjekata koji nisu obuhvaćeni područjem primjene prava Unije i, u svakom slučaju, sve aktivnosti koje se odnose na nacionalnu sigurnost ili obranu, bez obzira na to koji subjekt obavlja te aktivnosti i je li riječ o javnom ili privatnom subjektu.**

Obveze utvrđene u ovoj Direktivi ne podrazumijevaju dostavu informacija čije je otkrivanje u suprotnosti s ključnim interesima država članica u pogledu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili obrane.

6. Ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje pravo Unije o zaštiti osobnih podataka, osobito Uredba (EU) 2016/679³⁵ i Direktiva 2002/58/EZ³⁶.

³⁵ **Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ; SL L 119, 4.5.2016., str. 1.**

³⁶ **Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija; SL L 201, 31.7.2002., str. 37.**

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „kritični subjekt” znači javni ili privatni subjekt [...] **koji pripada kategorijama** navedenim u **trećem stupcu tablice u** Prilogu [...] **i** koji je država članica utvrdila kao takvoga u skladu s člankom 5.;
 - (2) „otpornost” znači sposobnost **kritičnog subjekta** [...] za sprečavanje incidenta, **zaštitu od njega, odgovor na njega**, odupiranje incidentu, njegovo ublažavanje i apsorpciju, prilagodbu na incident [...] te oporavak od njega [...];
 - (3) „incident” znači svaki događaj koji može **znatno** narušiti ili koji narušava [...] **pružanje ključne usluge**;
 - (4) „**kritična** infrastruktura” znači resurs, **objekt, oprema, mreža**, sustav ili njegov dio koji je potreban za [...] **pružanje** ključne usluge;
 - (5) „ključna usluga” znači usluga koja je [...] **neophodna** za održavanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti;
- [...]
- (7) „procjena rizika” znači [...] **sveukupan proces koji poduzimaju nacionalna nadležna tijela na temelju članka 4. ili kritični subjekti na temelju članka 10. kako bi** odredili vrstu i opseg **relevantnih prijetnji, ranjivosti i** [...] rizika [...] koji bi mogli [...] **dovesti do incidenta**.

Članak 2.a
Minimalno usklađivanje

Ne dovodeći u pitanje svoje obveze u skladu s pravom Unije, države članice mogu donijeti ili zadržati odredbe nacionalnog prava s ciljem postizanja više razine otpornosti kritičnih subjekata.

POGLAVLJE II.
NACIONALNI OKVIRI ZA OTPORNOST KRITIČNIH SUBJEKATA

Članak 3.
Strategija za otpornost kritičnih subjekata

1. Svaka država članica do [tri godine nakon stupanja na snagu ove Direktive] donosi strategiju za [...] **jačanje** otpornosti kritičnih subjekata. U toj se strategiji utvrđuju strateški ciljevi i mjere politike, **nadovezujući se na relevantne postojeće nacionalne i sektorske strategije ili dokumente,** radi postizanja i održavanja visoke razine otpornosti tih kritičnih subjekata, koji obuhvaćaju barem sektore iz Priloga.

2. Strategija sadržava najmanje sljedeće elemente:
- (a) strateške ciljeve i prioritete u svrhu jačanja opće otpornosti kritičnih subjekata uzimajući u obzir prekogranične i međusektorske **ovisnosti i** međuovisnosti;
 - (b) upravljački okvir za postizanje strateških ciljeva i prioriteta, uključujući opis uloga i odgovornosti različitih tijela, kritičnih subjekata i drugih strana uključenih u provedbu strategije;
 - (c) opis mjera potrebnih za jačanje opće otpornosti kritičnih subjekata, uključujući **opis** nacionalne procjene rizika, **postupak** utvrđivanja kritičnih subjekata [...] i mjere za potporu kritičnim subjektima poduzete u skladu s ovim poglavljem;
 - (d) okvir politike za [...] koordinaciju među nadležnim tijelima imenovanim na temelju članka 8. ove Direktive i na temelju [Direktive NIS 2] u svrhu razmjene informacija o **kibersigurnosnim rizicima, kiberprijetnjama i kiberincidentima te rizicima, prijetnjama** i incidentima **izvan kiberprostora** [...] te izvršavanja nadzornih zadaća.

Strategija se ažurira [...] **prema** potrebi, a najmanje svake četiri godine.

3. Države članice obavješćuju Komisiju o **relevantnim aspektima** svojih strategija, **među ostalim o elementima iz stavka 2.,** i svim **njihovim** ažuriranjima[...] u roku od tri mjeseca od njihova donošenja.

Članak 4.

Procjena rizika koju provode države članice

1. Nadležna tijela imenovana na temelju članka 8. sastavljaju popis ključnih usluga u sektorima iz Priloga. Do [tri godine nakon stupanja na snagu ove Direktive] te zatim prema potrebi, a najmanje svake četiri godine, provode **procjenu rizika** radi utvrđivanja kritičnih subjekata u skladu s člankom 5. [...] i pomaganja tim kritičnim subjektima da poduzmu mjere na temelju članka 11.

U procjeni rizika uzimaju se u obzir [...] relevantni prirodni i ljudskim djelovanjem uzrokovani rizici, među ostalim nesreće, prirodne katastrofe, izvanredna stanja u području javnog zdravlja, **kiberprijetnje i druge** neprijateljske prijetnje, uključujući kaznena djela terorizma na temelju Direktive (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷.

Pri provođenju procjene rizika države članice uzimaju u obzir [...] **barem sljedeće**:

- (a) opću procjenu rizika provedenu na temelju članka 6. stavka 1. Odluke br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁸;
- (b) druge relevantne procjene rizika provedene u skladu sa zahtjevima relevantnih sektorskih akata prava Unije, uključujući Uredbu (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹, [...] Uredbu (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰, **Direktivu 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹ i Direktivu 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴²**;

³⁷ Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).

³⁸ Odluka br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (SL L 347, 20.12.2013., str. 924.).

³⁹ Uredba (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ (SL L 158, 14.6.2019., str. 1.).

⁴⁰ Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1.).

⁴¹ **Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.).**

⁴² **Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava (SL L 288, 6.11.2007., str. 27.).**

- (c) sve **relevantne** rizike koji proizlaze iz ovisnosti među sektorima navedenima u Prilogu, među ostalim [...] **ovisnosti o subjektima koji se nalaze unutar** drugih država članica i trećih zemalja te utjecaj koji **znatan** poremećaj u jednom sektoru može imati na druge sektore;
- (d) sve **relevantne** informacije o incidentima koji su prijavljeni u skladu s člankom 13.

Za potrebe točke (c) prvog podstavka države članice prema potrebi surađuju s nadležnim tijelima drugih država članica i trećih zemalja.

- 3. Države članice stavljaju relevantne elemente procjene rizika iz stavka 1. na raspolaganje kritičnim subjektima koje su utvrdile u skladu s člankom 5. **Informacije dostavljene kritičnim subjektima** [...] pomažu [...] **im** u provođenju procjene rizika na temelju članka 10. te u poduzimanju mjera za osiguravanje njihove otpornosti na temelju članka 11.
- 4. Svaka država članica Komisiji dostavlja [...] vrste utvrđenih rizika i **sažete** rezultate procjena rizika, [...] [...] [...] , [...] **u roku od** [...] **tri mjeseca nakon provedbe procjene rizika**] te zatim prema potrebi, a najmanje svake četiri godine.
- 5. U suradnji s državama članicama Komisija [...] **izradije** dobrovoljni zajednički predložak za izvješćivanje u svrhu usklađivanja sa stavkom 4.

Članak 5.

Utvrđivanje kritičnih subjekata

1. Do [...] **četiri godine** nakon stupanja na snagu ove Direktive] države članice utvrđuju kritične subjekte za [...] sektore i podsektore iz Priloga [...].
2. Pri utvrđivanju kritičnih subjekata na temelju stavka 1. države članice uzimaju u obzir rezultate procjene rizika na temelju članka 4. i primjenjuju **sve** [...] sljedeće kriterije:
 - (a) subjekt pruža jednu ili više ključnih usluga;
 - (b) [...] **subjekt i njegova kritična** infrastruktura nalaze **se** [...] **na državnom području** države članice **koja provodi utvrđivanje**; i
 - (c) incident bi imao znatne negativne učinke na pružanje [...] **tih ključnih** usluga ili drugih ključnih usluga u sektorima iz Priloga [...] **na temelju članka 6. stavka 1.**
3. Svaka država članica sastavlja popis utvrđenih kritičnih subjekata i osigurava da se te kritične subjekte obavijesti da su utvrđeni kao kritični subjekti u roku od mjesec dana od takvog utvrđivanja. **Država članica** obavješćuje [...] te kritične subjekte [...] o njihovim obvezama na temelju poglavlja [...] **III.** i [...] **IV.** i datumu od kojeg se na njih primjenjuju **te** odredbe [...] , **ne dovodeći u pitanje članak 7.**

Za dotične kritične subjekte [...] odredbe [...] **poglavlja** III. i **IV.** primjenjuju se počevši od [...] **dvanaest** mjeseci nakon tog datuma, **osim odredaba iz članka 14. stavka 12. točke (a) koje se primjenjuju od datuma obavijesti.**

4. Države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela imenovana na temelju članka 8. ove Direktive obavijeste nadležna tijela [...] imenovana u skladu s člankom 8. [Direktive NIS 2] o identitetu kritičnih subjekata koji su utvrđeni na temelju ovog članka u roku od mjesec dana od takvog utvrđivanja.

[...]

6. [...]

7. Države članice prema potrebi, a u svakom slučaju najmanje svake četiri godine, preispituju i ako je potrebno ažuriraju popis utvrđenih kritičnih subjekata.

Ako se tim ažuriranjima utvrde dodatni kritični subjekti, primjenjuju se stavci 3.[...] i 4. [...] Usto, države članice osiguravaju da su subjekti koji se nakon svakog takvog ažuriranja više ne smatraju kritičnim subjektima o tome obaviješteni te da im se priopći da od primitka tih informacija više ne podliježu obvezama iz poglavlja III.

Članak 6.

Znatan negativan učinak

1. Pri utvrđivanju važnosti negativnog učinka iz članka 5. stavka 2. točke (c) države članice uzimaju u obzir sljedeće kriterije:
 - (a) broj korisnika koji se oslanjaju na **ključne** usluge koje pruža subjekt;
 - (b) ovisnost drugih sektora iz Priloga o tim **ključnim** uslugama;
 - (c) stupanj i trajanje učinaka koje bi incidenti mogli imati na gospodarske i društvene aktivnosti, na okoliš, [...] javnu sigurnost **i sigurnost** te **zdravlje stanovništva**;
 - (d) tržišni udio subjekta na tržištu tih usluga;
 - (e) zemljopisno područje na koje bi incident mogao utjecati, uključujući sve prekogranične učinke;
 - (f) važnost subjekta u održavanju dostatne razine **ključne** usluge, uzimajući u obzir raspoloživost alternativnih načina pružanja te usluge.
2. Države članice dostavljaju Komisiji [...] **u roku od** [...] tri mjeseca [...] **nakon** [...] **utvrđivanja kritičnih subjekata**] sljedeće informacije:
 - (a) popis **ključnih** usluga iz članka 4. stavka 1.;

- (b) broj kritičnih subjekata utvrđenih za svaki sektor i podsektor iz Priloga [...];
- (c) sve pragove koji se primjenjuju za određivanje jednog ili više kriterija iz stavka 1., **koji se mogu prikazati kao takvi ili u agregiranom obliku.**

Nakon toga države članice te informacije dostavljaju prema potrebi ili najmanje svake četiri godine.

- 3. Nakon savjetovanja sa Skupinom za otpornost kritičnih subjekata Komisija [...] donosi **neobvezujuće** smjernice kako bi olakšala primjenu kriterija iz stavka 1., uzimajući u obzir informacije iz stavka 2.

Članak 7.

*[...] [...] **Kritični subjekti** [...] u sektorima bankarstva, infrastrukture financijskog tržišta i digitalne infrastrukture*

[...]

[...]

[...]

Države članice osiguravaju da se odredbe članka 9.a i poglavlja III. i VI. ne primjenjuju na imenovane kritične subjekte u sektorima iz točaka 3., 4. i 8. tablice u Prilogu.

Članak 8.

Nadležna tijela i jedinstvena kontaktna točka

1. Svaka država članica imenuje jedno ili više nadležnih tijela koja su odgovorna za pravilnu primjenu i prema potrebi provedbu pravila ove Direktive na nacionalnoj razini (dalje u tekstu „nadležno tijelo”). Države članice mogu imenovati postojeće tijelo ili postojeća tijela.
U pogledu kritičnih subjekata u sektorima iz točaka 3. i 4. tablice u Prilogu, tijela imenovana kao nadležna tijela prema potrebi su nadležna tijela imenovana na temelju članka 41. [Uredbe DORA]. U pogledu kritičnih subjekata iz točke 8. tablice u Prilogu, imenovana nadležna tijela prema potrebi su nadležna tijela imenovana na temelju članka 8. [Direktive NIS 2].

Ako imenuju više tijela, jasno utvrđuju zadaće dotičnih tijela i osiguravaju njihovu djelotvornu suradnju kako bi ispunili svoje zadaće na temelju ove Direktive, među ostalim u pogledu imenovanja i aktivnosti jedinstvene kontaktne točke iz stavka 2.

2. Svaka država članica [...] imenuje [...] **jednu nacionalnu** jedinstvenu kontaktnu točku koja izvršava funkciju povezivanja kako bi se osigurala prekogranična suradnja s [...] **jedinstvenim kontaktnim točkama** drugih država članica i sa Skupinom za otpornost kritičnih subjekata iz članka 16. (dalje u tekstu „jedinstvena kontaktna točka”).

3. Do [...] **sedam** godina [...] nakon stupanja na snagu ove Direktive], a nakon toga svake **dvije** [...] **godine**, jedinstvene kontaktne točke podnose Komisiji i Skupini za otpornost kritičnih subjekata sažeto izvješće o primljenim obavijestima, uključujući broj obavijesti, prirodu prijavljenih incidenata i mjere poduzete u skladu s člankom 13. stavkom 3.

Komisija u suradnji sa Skupinom za otpornost kritičnih subjekata izrađuje dobrovoljni zajednički predložak za izvješćivanje za sažeto izvješće iz gornjeg podstavka.

4. Svaka država članica osigurava da nadležno tijelo [...] **i** jedinstvena kontaktna točka [...] **imaju** ovlasti i odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za djelotvorno i učinkovito izvršavanje zadaća koje su [...] **im** dodijeljene.
5. Države članice osiguravaju da se njihova nadležna tijela, prema potrebi i u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, savjetuju s drugim relevantnim nacionalnim tijelima i surađuju s njima, [...] **među ostalim** onima zaduženima za civilnu zaštitu, izvršavanje zakonodavstva i zaštitu osobnih podataka, kao i **kritičnim subjektima i** [...] relevantnim zainteresiranim stranama [...].
6. Države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela imenovana na temelju ovog članka surađuju **i razmjenjuju informacije** s nadležnim tijelima imenovanima na temelju [Direktive NIS 2] po pitanju kibersigurnosnih rizika, **kiberprijetnji** i [...] kiberincidenata **te rizika, prijetnji i incidenata izvan kiberprostora** koji utječu na kritične subjekte, kao i [...] **relevantnih** mjera koje poduzimaju nadležna tijela imenovana na temelju [Direktive NIS 2] **i ove Direktive** [...].
7. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o imenovanju nadležnog tijela i jedinstvene kontaktne točke u roku od tri mjeseca od imenovanja, uključujući njihove [...] zadaće i odgovornosti na temelju ove Direktive, njihove podatke za kontakt i sve naknadne promjene.

Ako su države članice odlučile imenovati druga tijela osim onih navedenih u stavku 1. drugom podstavku kao imenovana nadležna tijela u pogledu kritičnih subjekata iz točaka 3., 4. i 8. tablice u Prilogu, to također navode Komisiji.

Svaka država članica objavljuje svoje imenovanje nadležnog tijela i jedinstvene kontaktne točke.

8. Komisija objavljuje popis jedinstvenih kontaktnih točaka država članica.

Članak 9.

Potpoma država članica kritičnim subjektima

1. Države članice podupiru kritične subjekte u jačanju njihove otpornosti. Ta potpora može uključivati izradu smjernica i metodologija, potporu pri organiziranju vježbi za testiranje njihove otpornosti te pružanje **savjeta i** osposobljavanja osoblju kritičnih subjekata.
2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela surađuju i razmjenjuju informacije i dobru praksu s kritičnim subjektima u sektorima iz Priloga.
3. Države članice [...] **olakšavaju** dobrovoljnu razmjenu informacija među kritičnim subjektima o pitanjima obuhvaćenima ovom Direktivom, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, osobito u području **klasificiranih i osjetljivih informacija**, tržišnog natjecanja i zaštite osobnih podataka.

Članak 9.a

Suradnja među državama članicama

Države članice međusobno se prema potrebi savjetuju o kritičnim subjektima radi dosljedne primjene Direktive. Takva se savjetovanja posebno održavaju u vezi s kritičnim subjektima:

- a) koji upotrebljavaju kritičnu infrastrukturu koja je fizički povezana između dviju ili više država članica;
- b) koji su dio korporativnih struktura povezanih ili u vezi s kritičnim subjektima u drugim državama članicama;
- c) koji su utvrđeni kao takvi u jednoj državi članici, a pružaju ključne usluge drugim državama članicama ili u drugim državama članicama.

Cilj je savjetovanja ojačati otpornost kritičnih subjekata i, ako je to moguće, smanjiti administrativno opterećenje kritičnih subjekata.

POGLAVLJE III.

OTPORNOST KRITIČNIH SUBJEKATA

Članak 10.

Procjena rizika koju provode kritični subjekti

Države članice osiguravaju da kritični subjekti u roku od [...] **dvanaest** mjeseci nakon primitka obavijesti iz članka 5. stavka 3. te zatim prema potrebi, a najmanje svake četiri godine, na temelju procjena rizika država članica i drugih relevantnih izvora informacija procjenjuju [...] relevantne rizike koji mogu poremetiti [...] **pružanje ključnih usluga**.

U procjeni rizika **koju pružaju kritični subjekti** uzimaju se u obzir [...] relevantni rizici iz članka 4. stavka 1. koji bi mogli izazvati [...] [...] **incident**. Njome se uzimaju u obzir [...] **ovisnosti** drugih sektora **i o drugim sektorima** iz Priloga o ključnoj usluzi koju pruža kritični subjekt, prema potrebi i u susjednim državama članicama i trećim zemljama. [...] **Države članice mogu priznati istovjetnost, u cijelosti ili djelomično, postojećih procjena rizika kritičnih subjekata u mjeri u kojoj se njima rješavaju rizici i ovisnosti iz ovog članka.**

Članak 11.

Mjere za otpornost kritičnih subjekata

1. Države članice osiguravaju da kritični subjekti poduzimaju odgovarajuće i razmjerne tehničke, **sigurnosne** i organizacijske mjere kako bi se osigurala njihova otpornost, **u skladu s rezultatima procjena rizika iz članka 4. i 10.,** uključujući mjere potrebne za:
 - (a) sprečavanje nastanka incidenata, [...] [...] **propisno uzimajući u obzir** mjere za smanjenje rizika od katastrofa i mjere za prilagodbu klimatskim promjenama;

- (b) osiguravanje odgovarajuće fizičke zaštite **prostora i kritične infrastrukture** [...], **propisno uzimajući u obzir mjere kao što su** ograde, pregrade, alati i rutinski postupci za nadzor područja, kao i oprema za otkrivanje i kontrola pristupa;
- (c) **odgovaranje na** posljedice incidenata, odupiranje njima i njihovo ublažavanje, [...] **propisno uzimajući u obzir** provedbu postupaka i protokola za upravljanje rizicima i kriznim situacijama te rutinske postupke upozoravanja;
- (d) oporavak od incidenata, [...] **propisno uzimajući u obzir** mjere za kontinuitet poslovanja i utvrđivanje alternativnih lanaca opskrbe;
- (e) osiguravanje odgovarajućeg upravljanja sigurnošću zaposlenika, [...] **propisno uzimajući u obzir mjere kao što su** [...] utvrđivanje kategorija osoblja koje obavlja kritične funkcije, utvrđivanje prava na pristup [...] **prostorima, kritičnoj** infrastrukturi i [...] osjetljivim informacijama, kao i [...] **određivanje** [...] kategorija **osoba** te **uspostavljanje postupaka provjere** u [...] **skladu s** člankom 12.;
- (f) informiranje relevantnog osoblja o mjerama navedenima u točkama od (a) do (e), **propisno uzimajući u obzir tečajeve osposobljavanja, informativne materijale i vježbe.**

2. Države članice osiguravaju da su kritični subjekti uspostavili plan za otpornost ili istovjetni dokument ili dokumente u kojima se [...] opisuju mjere na temelju stavka 1. te da ih primjenjuju. Ako su kritični subjekti poduzeli mjere na temelju obveza sadržanih u drugim aktima prava Unije **ili nacionalnog ili međunarodnog prava [...], države članice mogu priznati, u cijelosti ili djelomično, istovjetnost mjera iz stavka 1. i tih mjera ili osigurati da kritični subjekti** [...] te mjere opišu u planu za otpornost ili u istovjetnom dokumentu ili dokumentima.

2.a Države članice osiguravaju da svaki kritični subjekt imenuje časnika za vezu ili osobu s istovjetnim ovlastima kao točku za kontakt s nadležnim tijelima.

3. Na zahtjev države članice koja je utvrdila kritični subjekt i uz suglasnost dotičnog kritičnog subjekta Komisija u skladu s aranžmanima utvrđenima u članku 15. stavcima [...] 5., 7. i 8. organizira savjetodavne misije u svrhu savjetovanja dotičnog kritičnog subjekta u ispunjavanju njegovih obveza na temelju poglavlja III. Nalazi savjetodavne misije dostavljaju se Komisiji, toj državi članici i dotičnom kritičnom subjektu.
4. [...]

Nakon savjetovanja sa Skupinom za otpornost kritičnih subjekata Komisija donosi neobvezujuće smjernice za dodatno određivanje tehničkih, sigurnosnih i organizacijskih mjera koje se mogu poduzeti na temelju stavka 1.

5. Komisija donosi provedbene akte radi utvrđivanja potrebnih tehničkih i metodoloških specifikacija koje se odnose na primjenu mjera iz stavka 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 20. stavka 2.

Članak 12.

Provjere podobnosti

1. Države članice **moгу prema potrebi** [...] osigurati da kritičnim subjektima bude [...] **dopušteno** podnijeti zahtjeve za provjeru podobnosti osoba:
- a) **koje obavljaju osjetljive ili utvrđene uloge u kritičnom subjektu ili za njega;**
 - b) **koje imaju ovlaštenje upotrebljavati ili održavati, izravno ili na daljinu, svoje prostore, među ostalim u vezi sa sigurnošću osoba, robe ili informacija;** [...], [...]
 - c) [...] koje se razmatraju za zapošljavanje na položaje [...] [...] **koji uključuju uloge navedene u točkama a) i b).**
- [...] **Ti** zahtjevi [...] procjenjuju **se u razumnom roku** [...] **i obrađuju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i postupcima.**

2. [...] ⁴³ [...] [...]

[...]

[...]

[...]

[...] **Države članice se za potrebe dobivanja** informacija o kaznenim evidencijama iz drugih država članica **služe Europskim informacijskim sustavom kaznene evidencije** [...] (ECRIS) u skladu s postupcima utvrđenima u Okvirnoj odluci Vijeća 2009/315/PUP te, prema potrebi **i ako je primjenjivo**, u Uredbi (EU) 2019/816 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴. Središnja tijela iz članka 3. te okvirne odluke i članka 3. stavka 5. te uredbe dostavljaju odgovore na zahtjeve za takve informacije u roku od deset radnih dana od datuma primitka zahtjeva **u skladu s člankom 8. stavkom 1. te okvirne odluke.**

⁴³ [...]

⁴⁴ SL L 135, 22.5.2019., str. 1.

[...]

Članak 13.

Obavješćivanje o incidentima

1. Države članice osiguravaju da kritični subjekti bez nepotrebne odgode obavijeste nadležno tijelo o incidentima koji znatno narušavaju ili mogu znatno narušiti [...] **pružanje ključnih usluga.** [...] **Kako bi se odredila važnost, posebno se uzimaju u obzir sljedeći parametri:**
 - a) **broj i udio pogođenih korisnika**
 - b) **trajanje**
 - c) **pogođeno zemljopisno područje.**

2. [...]

[...]

[...]

[...]

Obavijesti uključuju sve dostupne informacije koje su potrebne kako bi nadležno tijelo moglo razumjeti prirodu, uzrok i moguće posljedice incidenta, među ostalim i kako bi moglo utvrditi sve prekogranične učinke incidenta. Zbog takve obavijesti kritični subjekti neće podlijevati povećanoj odgovornosti.

3. Na temelju informacija koje je kritični subjekt dostavio u obavijesti, nadležno tijelo putem [...] jedinstvene kontaktne točke obavješćuje jedinstvenu kontaktnu točku drugih pogođenih država članica ako incident ima ili može imati znatan utjecaj na kritične subjekte i kontinuitet pružanja ključnih usluga u jednoj ili u više drugih država članica.

Pritom jedinstvene kontaktne točke u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom [...] postupaju s informacijama na način kojim se poštuje njihova povjerljivost i štite sigurnost i komercijalni interes dotičnog kritičnog subjekta.

4. U najkraćem roku nakon obavješćivanja u skladu sa stavkom 1. nadležno tijelo dostavlja kritičnom subjektu [...] relevantne [...] **informacije** koje se odnose na daljnje postupanje [...], uključujući informacije kojima bi se moglo doprinijeti djelotvornom odgovoru kritičnog subjekta na incident.

POGLAVLJE IV.

[...] KLJUČNI SUBJEKTI OD POSEBNOG EUROPSKOG ZNAČAJA

Članak 14.

Utvrđivanje kritičnih subjekata od posebnog europskog značaja

[...]

2. Subjekt se smatra kritičnim subjektom od posebnog europskog značaja ako je utvrđen kao kritični subjekt **na temelju članka 5. stavka 1.**, [...] pruža ključne usluge više od jednoj trećini država članica ili u više od jedne trećine država članica te je obaviješten [...] na temelju [...] **članka 3.**

2.a **Države članice osiguravaju da nakon obavijesti iz članka 5. stavka 3. kritični subjekt obavijesti svoje nadležno tijelo, imenovano na temelju članka 8. ove Direktive, ako pruža ključne usluge više od jednoj trećini država članica ili u više od jedne trećine država članica te, ako je to slučaj, koje ključne usluge pruža kojim državama članicama ili u kojim državama članicama.**

Država članica bez nepotrebne odgode obavješćuje Komisiju o tim informacijama i identitetu kritičnog subjekta.

Komisija provodi savjetovanja s nadležnim tijelima države članice koja je utvrdila takav kritični subjekt i s nadležnim tijelima drugih dotičnih država članica te s kritičnim subjektom. U okviru tih savjetovanja svaka država članica obavješćuje Komisiju ako smatra da su usluge koje joj pruža kritični subjekt ključne usluge.

3. **Ako Komisija na temelju savjetovanja iz stavka 2.a utvrdi da dotični kritični subjekt pruža ključne usluge više od jednoj trećini država članica ili u više od jedne trećine država članica, [...] [...] ona [...] obavješćuje dotični subjekt, putem njegova nadležnog tijela,** da se smatra kritičnim subjektom od posebnog europskog značaja, kao i o njegovim obvezama na temelju ovog poglavlja i o datumu od kojeg se na njega primjenjuju takve obveze.

3.a Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na kritični subjekt od posebnog europskog značaja od datuma primitka [...] obavijesti **iz stavka 3.**

Članak 15.

[...] Savjetodavne misije

1. [...]

[...]

Država članica u kojoj se nalazi kritični subjekt od posebnog europskog značaja može zatražiti od Komisije da organizira savjetodavnu misiju za procjenu mjera koje je dotični subjekt uspostavio kako bi ispunio svoje obveze na temelju poglavlja III.

1.a Jedna ili više država članica kojima se pruža ili u kojima se pruža ključna usluga, ili Komisija, mogu također zatražiti savjetodavnu misiju iz stavka 1. Nakon dobivanja suglasnosti države članice u kojoj se nalazi kritični subjekt od posebnog europskog značaja, Komisija organizira takvu savjetodavnu misiju.

2. [...]

Na obrazloženi zahtjev jedne ili više država članica kojima se pruža ili u kojima se pruža ključna usluga, ili Komisije, država članica u kojoj se nalazi kritični subjekt od posebnog europskog značaja dostavlja:

- a. **sažete rezultate procjene rizika provedene na temelju članka 10.;**
- b. **sažetak mjera poduzetih u skladu s člankom 11.;**
- c. **nadzorne ili izvršne mjere, uključujući procjene usklađenosti ili izdane naloge, koje je njezino nadležno tijelo poduzelo na temelju članaka 18. i 19. u pogledu tog subjekta.**

3. Nalazi savjetodavne misije dostavljaju se Komisiji, [...], **državi članici u kojoj se nalazi kritični subjekt od posebnog europskog značaja, državi članici kojoj se pruža ili u kojoj se pruža ključna usluga i dotičnom subjektu** u roku od tri mjeseca nakon zaključenja savjetodavne misije.

[...] **Država članica kojoj se pruža ili u kojoj se pruža ključna usluga** analizira to izvješće i ako je potrebno savjetuje Komisiju o tome ispunjava li dotični kritični subjekt od posebnog europskog značaja svoje obveze na temelju poglavlja III. i, prema potrebi, koje bi se mjere mogle poduzeti radi poboljšanja otpornosti tog subjekta.

Komisija, na temelju takvih savjeta dostavlja [...] **svoje mišljenje** državi članici [...] u kojoj se nalazi taj subjekt, [...] **državi članici kojoj se pruža ili u kojoj se pruža ključna usluga** i tom subjektu o tome ispunjava li navedeni subjekt svoje obveze na temelju poglavlja III. i, prema potrebi, koje bi se mjere mogle poduzeti radi poboljšanja otpornosti tog subjekta.

Država članica **osigurava da nadležno tijelo i dotični kritični subjekt** propisno uzimaju u obzir [...] **to mišljenje** te Komisiji i [...] **državama članicama kojima se pruža ili u kojima se pruža ključna usluga** pruže informacije o [...] mjerama koje je poduzela na temelju [...] **tog mišljenja**.

4. Svaka savjetodavna misija sastoji se od stručnjaka iz **države članice u kojoj se nalazi kritični subjekt od posebnog europskog značaja, država članica kojima se pruža ili u kojima se pruža ključna usluga** te predstavnika Komisije. **Te** države članice mogu predložiti kandidate za sudjelovanje u savjetodavnoj misiji. Komisija, **nakon savjetovanja s državom članicom u kojoj se nalazi kritični subjekt,** odabire i imenuje članove svake savjetodavne misije u skladu s njihovim stručnim sposobnostima te osigurava, **ako je moguće,** zemljopisno uravnoteženu zastupljenost [...] **iz svih tih** država članica. **Kada god je to potrebno, članovi savjetodavne misije moraju imati valjano i odgovarajuće uvjerenje o sigurnosnoj provjeri.** Komisija snosi troškove sudjelovanja u savjetodavnoj misiji.

Komisija organizira program savjetodavne misije uz savjetovanje s članovima određene savjetodavne misije i u dogovoru s državom članicom u kojoj se nalazi [...] kritični subjekt od europskog značaja.

5. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju pravila o postupovnim aranžmanima **za zahtjeve i njihovu obradu, za** provođenje savjetodavnih misija i izvješćivanje o njima **te za vođenje komunikacije u pogledu mišljenja Komisije i poduzetih mjera, propisno uzimajući u obzir povjerljivost i komercijalnu osjetljivost dotičnih informacija.** Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 20. stavka 2.
6. Države članice osiguravaju da dotični kritični subjekt od posebnog europskog značaja omogući savjetodavnoj misiji pristup [...] informacijama, sustavima i objektima povezanim s pružanjem ključnih usluga potrebnih za [...] **provedbu savjetodavnih misija.**
7. Savjetodavna misija provodi se u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom države članice u kojoj se nalazi [...] **kritični subjekt od posebnog europskog značaja, poštujući odgovornost te države članice za nacionalnu sigurnost i zaštitu njezinih sigurnosnih interesa.**

8. Pri organizaciji savjetodavnih misija Komisija uzima u obzir izvješća o svim inspekcijama koje je provela u skladu s Uredbom (EZ) br. 300/2008 i Uredbom (EZ) br. 725/2004 i prema potrebi izvješća o svim praćenjima koja je provela na temelju Direktive 2005/65/EZ u pogledu kritičnog subjekta ili kritičnog subjekta od posebnog europskog značaja.
9. **Komisija obavješćuje Skupinu za otpornost kritičnih subjekata kad god se organizira savjetodavna misija. Država članica u kojoj se nalazi kritični subjekt od posebnog europskog značaja i Komisija također obavješćuju Skupinu za otpornost kritičnih subjekata o sažetom izvješću o savjetodavnoj misiji i stečenim iskustvima u cilju promicanja uzajamnog učenja.**

POGLAVLJE V. SURADNJA I IZVJEŠĆIVANJE

Članak 16. Skupina za otpornost kritičnih subjekata

1. Skupina za otpornost kritičnih subjekata osniva se s učinkom od [šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive]. Ona podupire Komisiju i olakšava [...] suradnju **među državama članicama** i razmjenu informacija o pitanjima koja se odnose na ovu Direktivu.
2. Skupinu za otpornost kritičnih subjekata čine predstavnici država članica i Komisije **koji prema potrebi imaju uvjerenje o sigurnosnoj provjeri**. Ako je to potrebno za obavljanje njezinih zadaća, Skupina za otpornost kritičnih subjekata može pozvati [...] **druge dionike** da sudjeluju u njezinu radu.

Skupinom za otpornost kritičnih subjekata predsjedava predstavnik Komisije.

3. Zadaće su Skupine za otpornost kritičnih subjekata:
- (a) podupiranje Komisije pri pružanju pomoći državama članicama u jačanju njihove sposobnosti da doprinesu osiguravanju otpornosti kritičnih subjekata u skladu s ovom Direktivom;
 - (b) [...] **analiza** strategija za otpornost kritičnih subjekata iz članka 3. [...] **radi utvrđivanja** najbolje prakse u pogledu tih strategija;
 - (c) olakšavanje razmjene najbolje prakse u pogledu utvrđivanja kritičnih subjekata koje provode države članice u skladu s člankom 5., među ostalim u vezi s prekograničnim ovisnostima te rizicima i incidentima, **kao i u pogledu nacionalnog pristupa provedbi režima istovjetnosti**;
 - (d) doprinos pripremi smjernica iz [...] članka 6. stavka 3. **i članka 11. stavka 4. i, na zahtjev**, svih [...] provedbenih akata na temelju ove Direktive[...];
 - (e) [...] **analiza** [...] sažetih izvješća iz članka 8. stavka 3.;
 - (f) razmjena najbolje prakse [...] u vezi s obavješćivanjem o incidentima iz članka 13.;
 - (g) [...] **rasprava** o **sažetim** izvješćima savjetodavnih misija **i stečenim iskustvima** u skladu s člankom 15. [...] **stavkom 9.**;
 - (h) razmjena informacija i najbolje prakse u pogledu istraživanja i razvoja u vezi s otpornosti kritičnih subjekata u skladu s ovom Direktivom;
 - (i) prema potrebi, razmjena informacija o pitanjima povezanim s otpornošću kritičnih subjekata s relevantnim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije.

4. Do [24 mjeseca od stupanja na snagu ove Direktive], a nakon toga svake dvije godine, Skupina za otpornost kritičnih subjekata sastavlja program rada u pogledu mjera koje bi trebala poduzeti radi provedbe svojih ciljeva i zadaća, a koje moraju biti u skladu sa zahtjevima i ciljevima ove Direktive.
5. Skupina za otpornost kritičnih subjekata sastaje se redovito, a najmanje jednom godišnje, sa skupinom za suradnju osnovanom na temelju [Direktive NIS 2] radi promicanja [...] suradnje i **olakšavanja** razmjene informacija.
6. Komisija [...] **donosi** provedbene akte kojima se utvrđuju postupovni aranžmani potrebni za funkcioniranje Skupine za otpornost kritičnih subjekata **na temelju odredaba članka 1. stavka 4.** Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 20. stavka 2.
7. Komisija dostavlja Skupini za otpornost kritičnih subjekata sažeto izvješće o informacijama koje su dostavile države članice na temelju članka 3. stavka 3. i članka 4. stavka 4. do [tri godine i [...] **devet** mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive] te zatim prema potrebi, a najmanje svake četiri godine.

Članak 17.

Potporna Komisije nadležnim tijelima i kritičnim subjektima

1. Komisija prema potrebi podupire države članice i kritične subjekte u ispunjavanju njihovih obveza iz ove Direktive.[...] [...] **Komisija priprema** pregled, na razini Unije, prekograničnih i međusektorskih rizika za pružanje ključnih usluga, [...] **organizira** savjetodavne misije iz članka 11. stavka 3. i članka 15. [...] te [...] **olakšava** razmjene informacija među **državama članicama i stručnjacima širom Unije.**
2. Komisija dopunjuje aktivnosti država članica iz članka 9. razvojem najbolje prakse, **smjernica** i metodologija te pripremom prekograničnih aktivnosti osposobljavanja i vježbi za testiranje otpornosti kritičnih subjekata.
3. **Komisija državama članicama stavlja na raspolaganje financijska sredstva za jačanje otpornosti njihovih kritičnih subjekata.**

POGLAVLJE VI. NADZOR I IZVRŠENJE

Članak 18.

Provedba i izvršenje

1. Kako bi se procijenila usklađenost subjekata koje su države članice utvrdile kao kritične subjekte na temelju članka 5. s obvezama iz ove Direktive, države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlasti i sredstva za:
 - (a) provođenje izravnog nadzora **kritične infrastrukture i** prostora koje kritični subjekti upotrebljavaju za pružanje ključnih usluga i provođenje neizravnog nadzora mjera kritičnih subjekata na temelju članka 11.;
 - (b) provođenje ili izdavanje naloga za reviziju u pogledu tih subjekata.

2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlasti i sredstva da od subjekata koji su utvrđeni kao kritični subjekti na temelju stavka 5. zatraže, ako je to potrebno za obavljanje njihovih zadaća na temelju ove Direktive, da u razumnom roku koji odrede ta tijela dostave:
 - (a) informacije potrebne za procjenu toga ispunjavaju li mjere koje su ti **subjekti** poduzeli kako bi osigurali [...] **svoju** otpornost zahtjeve iz članka 11.;
 - (b) dokaze o djelotvornoj provedbi tih mjera, uključujući rezultate revizije koju provodi kvalificirani neovisni revizor kojeg odabire taj subjekt i koja se provodi o njegovu trošku.

Pri traženju takvih informacija nadležna tijela navode svrhu zahtjeva i informacije koje su potrebne.

3. Ne dovodeći u pitanje mogućnost izricanja kazni u skladu s člankom 19., nadležna tijela mogu, nakon provođenja nadzornih mjera iz stavka 1. ili procjene informacija iz stavka 2., naložiti dotičnim kritičnim subjektima da u razumnom roku koji odrede ta tijela poduzmu potrebne i razmjerne mjere za otklanjanje svake utvrđene povrede ove Direktive te da im dostave informacije o poduzetim mjerama. U tim se nalogima posebice uzima u obzir ozbiljnost povrede.
4. Država članica osigurava da se ovlasti iz stavaka 1., 2. i 3. mogu izvršavati samo uz primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera. Te zaštitne mjere posebice jamče da se takvo izvršavanje odvija objektivno, transparentno i razmjerno te da su prava i legitimni interesi pogođenih kritičnih subjekata, **kao što su zaštita trgovačkih i poslovnih tajni i aktivnosti**, propisno zaštićeni, uključujući njihova prava na saslušanje, obranu i na djelotvoran pravni lijek pred neovisnim sudom.
5. Države članice osiguravaju da, kada nadležno tijelo ocijeni usklađenost kritičnog subjekta na temelju ovog članka, ono o tome obavješćuje nadležna tijela dotične države članice imenovana na temelju [Direktive NIS 2], od kojih mogu zatražiti da [...] **izvršavaju svoje nadzorne i izvršne ovlasti nad ključnim subjektom iz područja primjene [Direktive NIS 2] koji je ujedno utvrđen kao kritičan na temelju ove Direktive** te da u tu svrhu surađuju i razmjenjuju informacije.

Članak 19.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguravanja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice o tim odredbama obavješćuju Komisiju [najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu ove Direktive] te joj bez odgode priopćuju sve naknadne izmjene koje na njih utječu.

POGLAVLJE VII.
ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.
Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Članak 22.

Izvješćivanje i preispitivanje

Komisija do [[...] **šest godina** nakon stupanja na snagu ove Direktive] Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem se procjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele nužne mjere za usklađivanje s ovom Direktivom.

Komisija periodično preispituje funkcioniranje ove Direktive i izvješćuje Europski parlament i Vijeće. U izvješću se posebno procjenjuje učinak i dodana vrijednost ove Direktive u pogledu osiguravanja otpornosti kritičnih subjekata te je li potrebno [...] **izmijeniti Prilog** Direktivi. Prvo izvješće podnosi se do [[...] **sedam godina i šest mjeseci** od datuma stupanja na snagu ove Direktive□ [...].

Članak 23.

Stavljanje izvan snage Direktive 2008/114/EZ

Direktiva 2008/114/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od [datum [...] **prenošenja** ove Direktive].

Članak 24.

Prenošenje

1. Države članice najkasnije do [[...] **dvije godine** nakon stupanja na snagu ove Direktive] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

One primjenjuju te odredbe od [dvije godine nakon stupanja na snagu ove Direktive + jedan dan].

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 25.
Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 26.
Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik

PRILOG

Sektori, podsektori i [...] kategorije subjekata

Sektori	Podsektori	[...] Kategorije subjekata [...]
1. Energetika	(a) električna energija	– elektroenergetsko poduzeće iz članka 2. točke 57. Direktive (EU) 2019/944 ⁴⁵ , koje obavlja funkciju „opskrbe” iz članka 2. točke 12. te direktive
		– operatori distribucijskog sustava iz članka 2. točke 29. Direktive (EU) 2019/944
		– operatori prijenosnog sustava iz članka 2. točke 35. Direktive (EU) 2019/944
		– proizvođači iz članka 2. točke 38. Direktive (EU) 2019/944
		– nominirani operatori tržišta električne energije iz članka 2. točke 8. Uredbe (EU) 2019/943 ⁴⁶
		– sudionici na tržištu električne energije iz članka 2. točke 25. Uredbe (EU) 2019/943 koji pružaju usluge agregiranja, upravljanja

⁴⁵ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

⁴⁶ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

		potrošnjom ili skladištenja energije iz članka 2. točaka 18., 20. i 59. Direktive (EU) 2019/944
	(b) centralizirano grijanje i hlađenje	– centralizirano grijanje i centralizirano hlađenje iz članka 2. točke 19. Direktive (EU) 2018/2001 ⁴⁷ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora
	(c) nafta	– operatori naftovoda
		– operatori proizvodnje nafte, rafinerija i tvornica nafte te njezina skladištenja i prijenosa
		– središnja tijela za zalihe nafte iz članka 2. točke (f) Direktive Vijeća 2009/119/EZ ⁴⁸

⁴⁷ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

⁴⁸ Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. o obvezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata (SL L 265, 9.10.2009., str. 9.).

	(d) plin	– poduzeća za opskrbu iz članka 2. točke 8. Direktive (EU) 2009/73/EZ ⁴⁹
		– operatori distribucijskog sustava iz članka 2. točke 6. Direktive 2009/73/EZ
		– operatori transportnog sustava iz članka 2. točke 4. Direktive 2009/73/EZ
		– operatori sustava skladišta plina iz članka 2. točke 10. Direktive 2009/73/EZ
		– operatori terminala za UPP iz članka 2. točke 12. Direktive 2009/73/EZ
		– poduzeća za prirodni plin iz članka 2. točke 1. Direktive 2009/73/EZ
		– operatori postrojenja za rafiniranje i obradu prirodnog plina

⁴⁹ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

	(e) vodik	– operatori proizvodnje, skladištenja i prijenosa vodika
2. Promet	(a) zračni promet	– zračni prijevoznici iz članka 3. točke 4. Uredbe (EZ) br. 300/2008 ⁵⁰ <u>koji se upotrebljavaju u komercijalne svrhe</u>
		– upravna tijela zračne luke iz članka 2. točke 2. Direktive 2009/12/EZ ⁵¹ , zračne luke iz članka 2. točke 1. te direktive, uključujući osnovne zračne luke navedene u odjeljku 2. Priloga II. Uredbi (EU) br. 1315/2013 ⁵² te tijela koja upravljaju pomoćnim objektima u zračnim lukama
		– operatori kontrole upravljanja prometom koji pružaju usluge kontrole zračnog prometa (ATC) iz članka 2. točke 1. Uredbe (EZ) br. 549/2004 ⁵³

⁵⁰ Uredba (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o zajedničkim pravilima u području zaštite civilnog zračnog prometa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2320/2002 (SL L 97, 9.4.2008., str. 72.).

⁵¹ Direktiva 2009/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o naknadama zračnih luka (SL L 70, 14.3.2009., str. 11.).

⁵² Uredba (EZ) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).

⁵³ Uredba (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba) (SL L 96, 31.3.2004., str. 1.).

	(b) željeznički promet	– upravitelji infrastrukture iz članka 3. točke 2. Direktive 2012/34/EU ⁵⁴
		– željeznički prijevoznici iz članka 3. točke 1. Direktive 2012/34/EU [...] i operatori uslužnih objekata iz članka 3. točke 12. Direktive 2012/34/EU

⁵⁴ Direktiva 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora (SL L 343, 14.12.2012., str. 32.).

	(c) vodeni promet	<p>– kompanije za prijevoz putnika unutarnjim plovnim putovima, morem i duž obale te kompanije za prijevoz tereta unutarnjim plovnim putovima, morem i duž obale iz Priloga I. Uredbi (EZ) br. 725/2004⁵⁵, ne uključujući pojedinačna plovila kojima upravljaju te kompanije</p> <p>– upravljačka tijela luka iz članka 3. točke 1. Direktive 2005/65/EZ⁵⁶, uključujući njihove luke iz članka 2. točke 11. Uredbe (EZ) br. 725/2004 te subjekti koji upravljaju postrojenjima i opremom u lukama</p> <p>– služba za nadzor i upravljanje pomorskim prometom iz članka 3. točke (o) Direktive 2002/59/EZ⁵⁷ Europskog parlamenta i Vijeća</p>
--	-------------------	---

⁵⁵ Uredba (EZ) br. 725/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o jačanju sigurnosne zaštite brodova i luka (SL L 129, 29.4.2004., str. 6.).

⁵⁶ Direktiva 2005/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o jačanju sigurnosne zaštite luka (SL L 310, 25.11.2005., str. 28.).

⁵⁷ Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ (SL L 208, 5.8.2002., str. 10.).

	(d) cestovni promet	<p>– tijela nadležna za ceste iz članka 2. točke 12. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/962⁵⁸ odgovorna za kontrolu upravljanja prometom, <u>osim javnih subjekata kojima upravljanje prometom ili operatori inteligentnih prometnih sustava nisu ključni dio njihove opće djelatnosti</u></p> <p>– operatori inteligentnih prometnih sustava iz članka 4. točke 1. Direktive 2010/40/EU⁵⁹</p>
3. Bankarstvo = <u>isključivo za potrebe članaka od 1. do 9. ove Direktive</u>		kreditne institucije iz članka 4. točke 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 ⁶⁰

⁵⁸ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/962 od 18. prosinca 2014. o dopuni Direktive 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pružanja usluga prometnih informacija u cijeloj Europskoj uniji u realnom vremenu (SL L 157, 23.6.2015., str. 21.).

⁵⁹ Direktiva 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza (SL L 207, 6.8.2010., str. 1.).

⁶⁰ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

4. Infrastruktura financijskog tržišta – <u>isključivo za potrebe</u> <u>članaka od 1. do 9.</u> <u>ove Direktive</u>		– operatori mjestâ trgovanja iz članka 4. točke 24. Direktive 2014/65/EU ⁶¹
		– središnje druge ugovorne strane (CCP-ovi) iz članka 2. točke 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 ⁶²
5. Zdravstvo		– pružatelji zdravstvene zaštite iz članka 3. točke (g) Direktive 2011/24/EU ⁶³
		– referentni laboratoriji EU-a iz članka 15. Uredbe [XX] o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju ⁶⁴

⁶¹ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

⁶² Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

⁶³ Direktiva 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o primjeni prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj skrbi (SL L 88, 4.4.2011., str. 45.).

⁶⁴ [Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i stavljanju izvan snage Odluke br. 1082/2013/EU, upućivanje će se ažurirati nakon donošenja prijedloga COM(2020) 727 final.]

		– subjekti koji obavljaju djelatnosti istraživanja i razvoja lijekova iz članka 1. točke 2. Direktive 2001/83/EZ ⁶⁵
		– subjekti koji proizvode osnovne farmaceutske proizvode i farmaceutske pripravke iz područja C odjeljka 21. NACE Rev. 2
		– subjekti koji proizvode medicinske proizvode koji se smatraju ključnima tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja („popis ključnih medicinskih proizvoda u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja”) iz članka 20. Uredbe XXXX ⁶⁶

⁶⁵ Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (SL L 311, 28.11.2001., str. 67.).

⁶⁶ [Uredba o jačanju uloge Europske agencije za lijekove u pripravnosti za krizne situacije i upravljanju njima u području lijekova i medicinskih proizvoda, upućivanje će se ažurirati nakon donošenja prijedloga COM(2020) 725 final].

6. Voda za piće		dobavljači i distributeri vode namijenjene za ljudsku potrošnju iz članka 2. stavka 1. točke (a) Direktive Vijeća 98/83/EZ ⁶⁷ , ali isključujući distributere kojima distribucija vode za ljudsku potrošnju čini samo dio općenite djelatnosti distribucije druge robe i proizvoda <u>koji nije ključan</u> [...]
7. Otpadne vode		poduzeća koja prikupljaju, odlažu ili pročišćavaju komunalne otpadne vode, otpadne vode iz kućanstva i industrijske otpadne vode iz članka 2. točaka od 1. do 3. Direktive Vijeća 91/271/EEZ ⁶⁸ , <u>ali isključujući poduzeća kojima prikupljanje, odlaganje ili pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, otpadnih voda iz kućanstva i industrijskih otpadnih voda nije ključni dio njihove općenite djelatnosti</u>

⁶⁷ Direktiva Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 330, 5.12.1998., str. 32.).

⁶⁸ Direktiva Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (SL L 135, 30.5.1991., str. 40.).

<p>8. Digitalna infrastruktura _____ – <u>isključivo za potrebe članka od 1. do 9. ove Direktive</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> – pružatelji središta za razmjenu internetskog prometa [iz članka 4. točke (X) Direktive NIS 2] – pružatelji DNS usluga [iz članka 4. točke (X) Direktive NIS 2], <u>osim operatora korijenskih poslužitelja naziva</u> – registri naziva vršnih domena [iz članka 4. točke (X) Direktive NIS 2] – pružatelji usluga računalstva u oblaku [iz članka 4. točke (X) Direktive NIS 2] – pružatelji usluga podatkovnog centra [iz članka 4. točke (X) Direktive NIS 2]
---	--	---

		– pružatelji mreže za isporuku sadržaja [iz članka 4. točke (X) Direktive NIS 2]
		– pružatelji usluga povjerenja iz članka 3. točke 19. Uredbe (EU) br. 910/2014 ⁶⁹
		– pružatelji javnih elektroničkih komunikacijskih mreža iz članka 2. točke 8. Direktive (EU) 2018/1972 ⁷⁰ ili pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga u smislu članka 2. točke 4. Direktive (EU) 2018/1972 ako su njihove usluge javno dostupne

⁶⁹ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

⁷⁰ Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

[...]		[...]
		[...] ⁷¹
		[...]

⁷¹ [...]

10. Svemir		– operatori zemaljske infrastrukture, koji su u vlasništvu i kojima upravljaju države članice ili privatne osobe te koji podupiru pružanje usluga u svemiru, isključujući pružatelje javnih elektroničkih komunikacijskih mreža u smislu članka 2. točke 8. Direktive (EU) 2018/1972
------------	--	--